Śrī Śrī Guru-Gaurāṅgau Jayataḥ

Śrī Hari-Nāma Mahā-Mantra

Opracowana przez

Tridaṇḍisvāmī Śrī Śrīmad Bhaktivedānta Nārāyaṇa Gosvamī Mahārāja

Gauḍīya Vedānta Publications

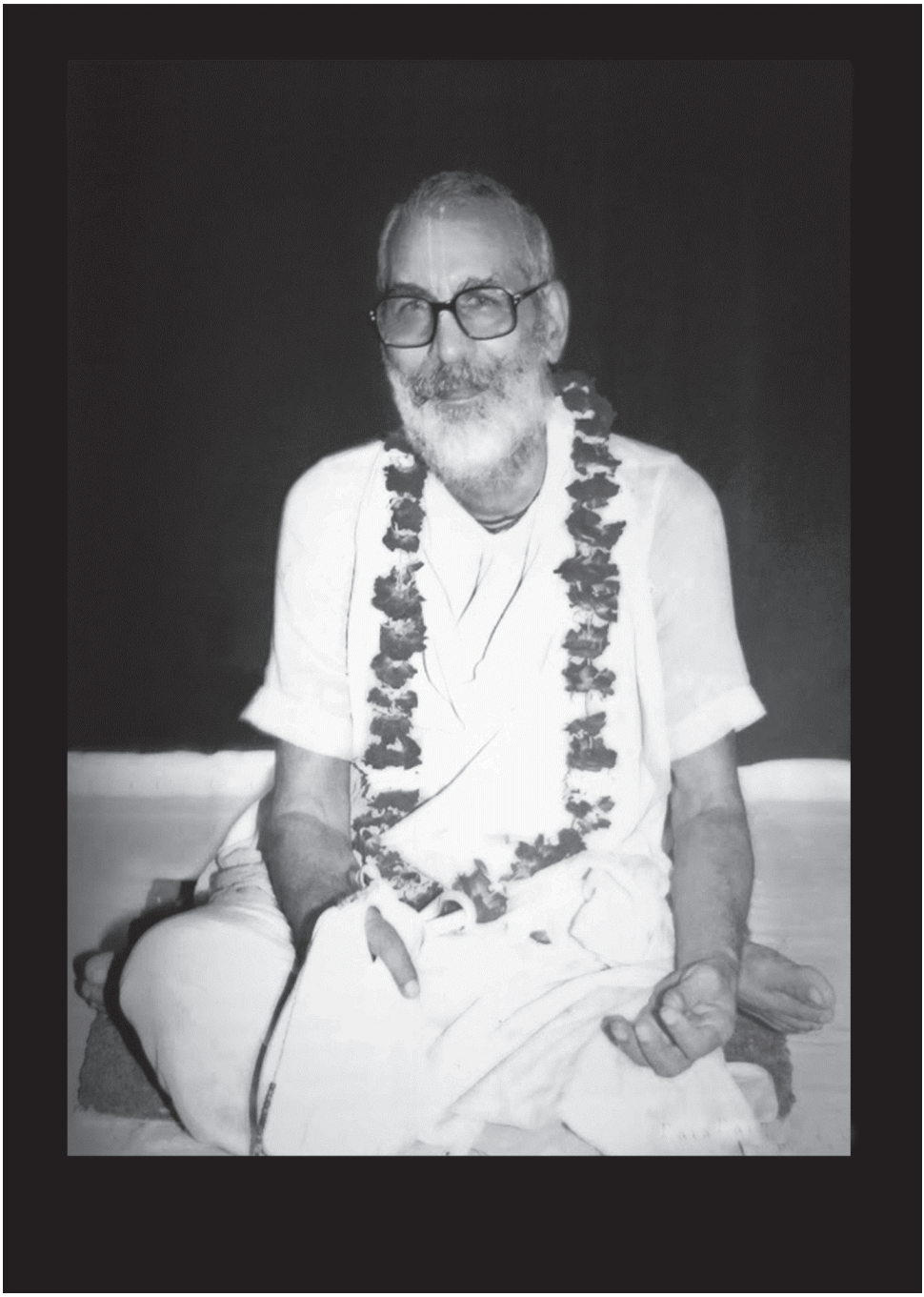

Śrī Śrīmad Bhaktivedānta Nārāyaṇa Gosvamī Mahārāja

Śrī Śrīmad Bhaktivedānta Vāmana Gosvamī Mahārāja

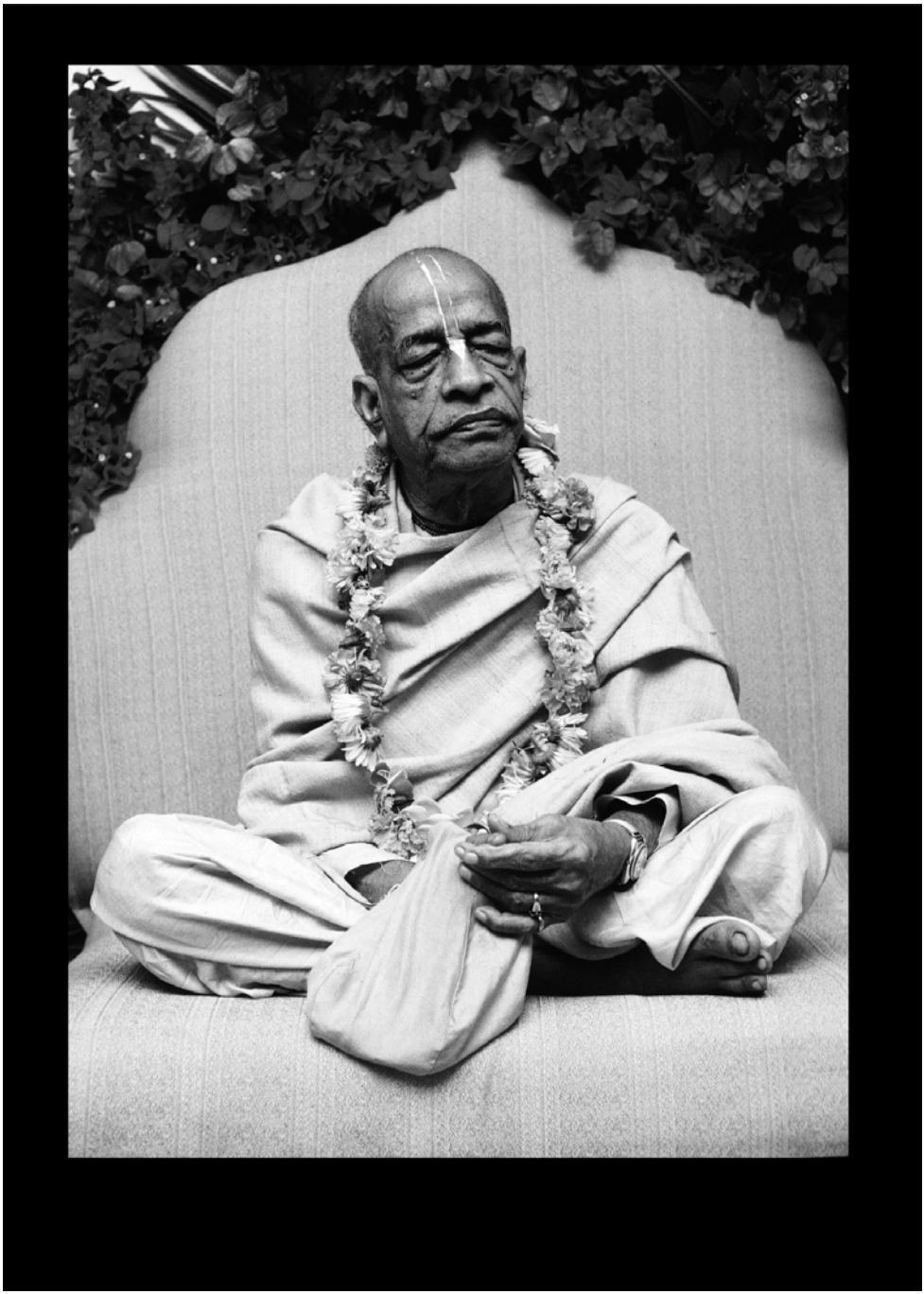

Śrī Śrīmad Bhaktivedānta Swami Mahārāja

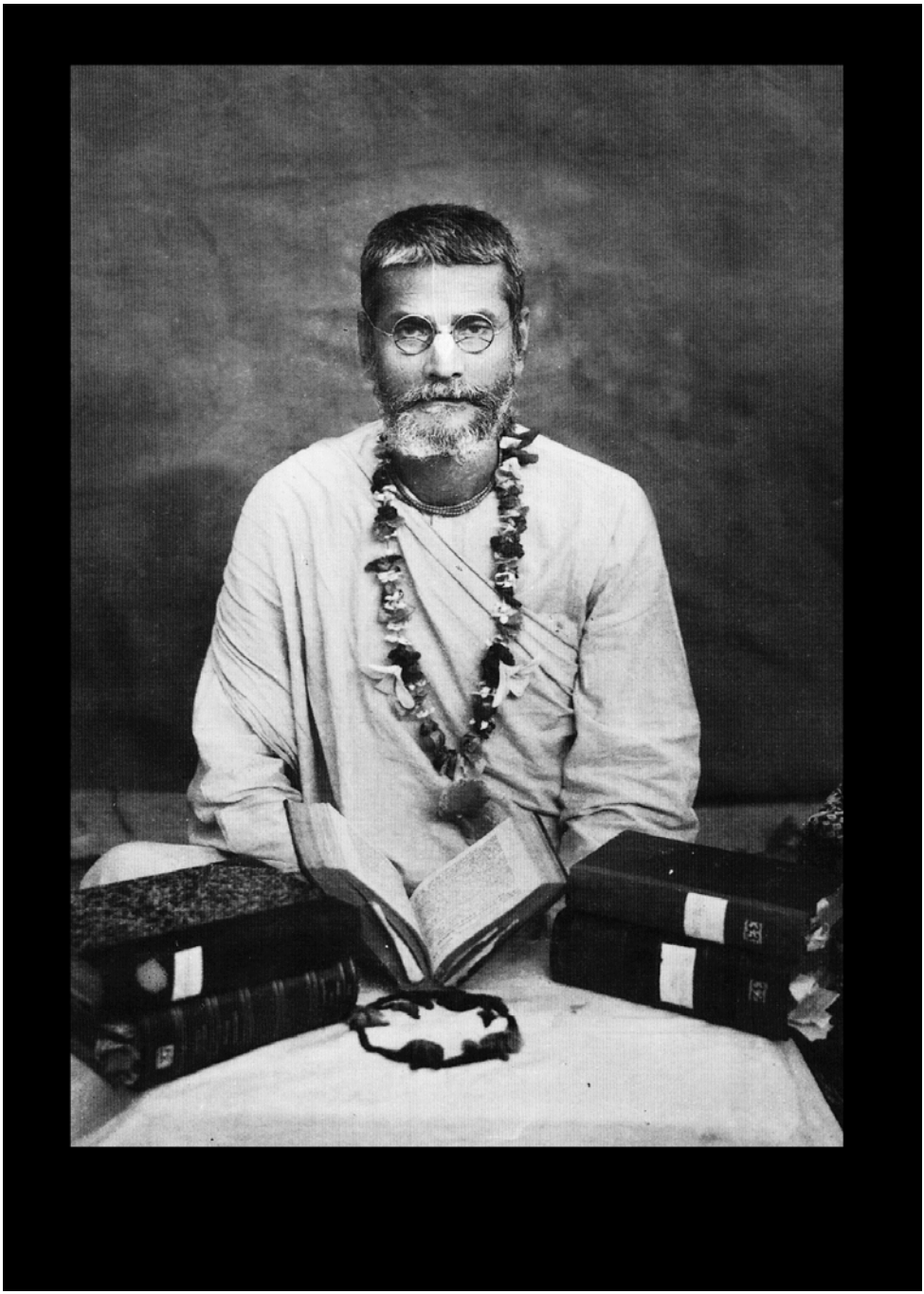

Śrī Śrīmad Bhakti Prajñāna Keśava Gosvamī Mahārāja

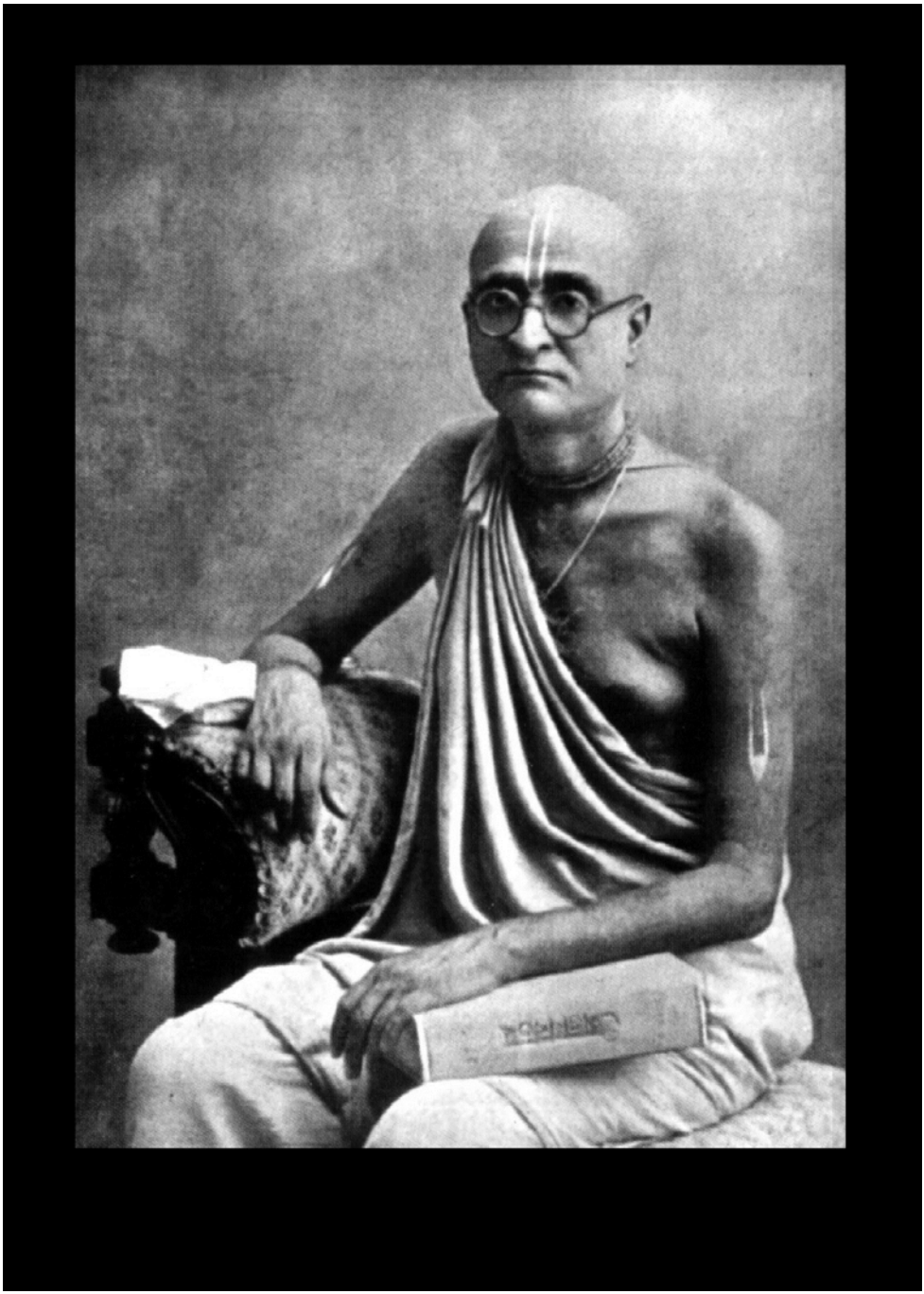

Śrī Śrīmad Bhaktisiddhānata Sarasvatī Gosvamī Prabhupāda

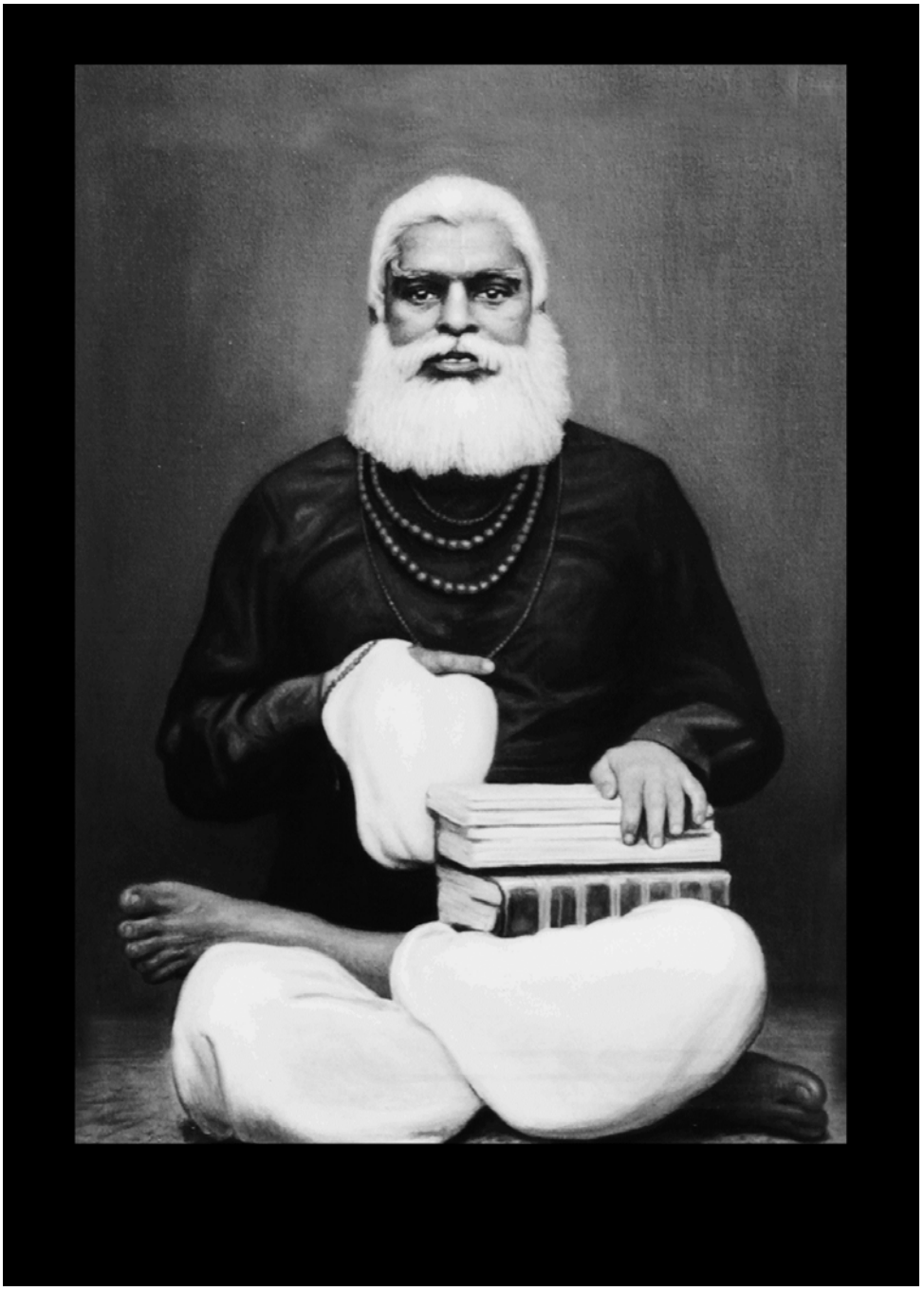

Śrīla Bhaktivinoda Ṭhākura

Dedykuję założycielowi Śrī Gauḍīya Vedānta Samiti i najlepszemu wśród potomków 10 generacji w Bhāgavat-Paramparā od Śrī Kṛṣṇa Caitanyi Mahāprabhu

Śrī Gurupādapadma
Śrī Gauḍīya Vedānta Ācārya Kesarī
Nitya-līlā Praviṣṭa
Oṁ Viṣṇupāda Aṣṭottaraśata

Śrī Śrīmad
Bhakti Prajñāna Keśavie Gosvāmīemu Mahārājowi

Inne angielskie tytuły Śrīla Bhaktivedānty Nārāyaṇa Mahārāja:

The Nectar of Govinda-līlā, Going Beyond Vaikuṇṭha
Bhakti-rasāyana, Śrī Śikṣāṣṭaka, Śrī Bhakti-rasāmṛta-sindhu-bindu
Śrī Manaḥ-śikṣā, Bhakti-tattva-viveka
Rays of The Harmonist, Śrī Gauḍīya Gitī-Guccha
The Essence of All Advice, Śrī Upadeśāmṛta
The Pinnacle of Devotion, Shower of Love
My Śikṣā-Guru and Priya-Bandhu, Arcana Dīpikā
Gauḍīya Vaiṣṇavism vs. Sahajiyāism, Veṇu Gīta
Secret Truths of the Bhagavatam, Śrīmad Bhagavad-Gītā
Śrī Śrīmad Bhakti Prajñāna Keśava Gosvāmī—His Life and Teachings

Opublikowano przez:

Gauḍīya Vedānta Publications

Książki są dostępne w:

Śrī Keśavajī Gauḍīya Maṭha
Mathurā, U.P. 281001, India
Tel: (0565) 50233
harekrishna@vsnl.com

Śrī Rūpa-Sanātana Gauḍīya Maṭha
Sevā Kuñja, Vṛndāvana
U.P. 28112, India
Tel: (0565) 443270

Śrī Devānanda Gauḍīya Maṭha
Navadvīpa, West Bengal,
India
Tel: 03472-40068

Śrī Gour Govinda Gauḍīya Maṭha
32 Handsworth Wood Road
Birmingham B20 2DS, England
Tel: 0121 682 9159
gourgovinda@hotmail.com

Druga Edycja
Miesiąc Puruṣottama 2001

Wszelkie prawa autorskie zastrzeżone przez Gauḍīya Vedānta Publications

Wydrukowano we Wrocławiu

Spis treści

Wprowadzenie **11**

Wstęp **18**

Śrī Hari-Nāma Mahā-Mantra **21**

Kolejność Mahā-Mantry **24**

Śrī Caitanya Mahāprabhu i Mahā-Mantra **38**

Komentarze na temat Mahā-Mantry **46**

Mādhurya-Mayī – Opis słodyczy nāmy **46**

Aiśvarya-Mayī – Opis bogactwa zawartego w świętym imieniu **47**

Yugala-Smaraṇa-Mayī – komentarz objaśniający jak pamiętać Boską Parę zawartą w świętych imionach podczas intonowania **48**

Komentarz Śrīla Jīvy Gosvāmīego **49**

Komentarz Śrīla Gopāla Guru Gosvāmīego **52**

Komentarz Śrīla Raghunātha Dāsa Gosvāmīego **57**

Komentarz Śrīla Saccidandany Bhaktivinody Ṭhākura **59**

Komentarz w Śri Pada-kalpataru **61**

Chwały Śrī Hari-Nāmy

Nāma Svarūpa – Wrodzona forma świętego imienia **65**

W Kali-Yudze Nāma obdarza wszelką doskonałością **65**

Chwały Nāmy opisane przez acaryów z czasów starożytnych **67**

Chwały intonowania Nāmy przewyższają chwały bezpośredniej realizacji bezosobowego brahmana **68**

Wyższość Nāma Kīrtana (intonowanie świętego imienia 68

Wyższość Nāma Kīrtana w porównaniu do Dhyāna (medytacja) & Pūjā (świątynne czczenie 69

Nāma nie jest zależna od miejsca, czasu i okoliczności 69

Nāma Saṅkīrtana jest Sādhaną (proces) & Sādhyą(cel) dla każdego 71

Harinama

Śrīla Bhaktivinoda Ṭhākura o Śrī Hari-Nāmie 71

Słownik 85

Wprowadzenie

do wydania hindi

Niezwykłą radość sprawia mi to, iż mogę zaprezentować wiernym czytelnikom dziesiatą edycję tej książki, *Śrī Harināma Mahā-mantrę,* która została opublikowana dzięki inspiracji mojego mistrza duchowego, najbardziej łaskawego *nitya-līlā-praviṣṭa oṁ viṣṇupāda* Śrī Śrīmad Bhakti Prajñānę Keśava Gosvāmīego Mahārāja. Dołożyłem największych starań, aby przedstawienie tej książki było proste i bezpośrednie.

Przyjmuje się za fakt, że w obecnym wieku Kali najwyższą religią (*dharma*) jest *saṅkīrtana*, intonowanie świętych imion Śrī Kṛṣṇy. Ten rodzaj religii z uwagi na swoją wieczność, niezmienność, odniesienie do oryginalnej natury duszy, dotyczy nie tylko rodzaju ludzkiego, lecz wszystkich żywych istot. To, co zmienia się pod wpływem czasu, miejsca i okoliczności, nie jest prawdziwą *dharmą*; raczej jest „osobistą wiarą". W języku angielskim określenie „religia" jest używane, kiedy przyjmuje się jakiś szczególny rodzaj zachowania pod wpływem wiary. Jednakże, nie jest to właściwe. W tym świecie widzimy, że Hindus może stać się muzułmaninem lub muzułmanin chrześcijaninem. Ma to miejsce wszędzie. Wniosek jest taki, że jeśli z jakiegoś powodu ktoś zmienia wiarę, pokładając ją gdzie indziej, wtedy taka wiara nie może być nazywana *dharmą*. Prawdziwa *dharma* nigdy nie przechodzi żadnych transformacji.

Około 520 lat temu, Śrī Gaurāṅga Mahāprabhu, który jest połączeniem form Śrī Rādhy i Śri Kṛṣṇy, rozwiązał wszystkie konflikty dotyczące *dharmy* (religia), świętych ksiąg, autentycznej sukcesji uczniów (*sampradāye)*, grzesznych czynów, dobrych zasad, złych zasad, wiedzy, yogi, niekontrolowanych zachowań, ras, kapitalistów, robotników, kast

i *āśramu*, jak i wielu innych problemów i w ten sposób zdobył On serca wszystkich.

Jednakże obecnie istnieje tak wiele problemów na całym świecie, które niczym zaraźliwe choroby infekują niemal wszystkich. Nowe konflikty są tworzone każdego dnia. W celu pogodzenia sprzecznych interesów, antagonistyczne zachowanie w stosunku do zaleceń pism świętych, przekazywanych w czterech autoryzowanych *sampradāyach* – w formie egalitaryzmu - jest silnie aprobowane.

Obecnie, cokolwiek nosi miano „świadomości", nie jest akceptowane przez nasze społeczeństwo. Jeśli w tym ogólnoświatowym niebezpieczeństwie jest jedno wszechogarniające i całkowicie godne rozwiązanie, to jest nim panaceum nazywane *nāma-saṅkīrtana*, czyli intonowanie transcendentalnych imion Śrī Kṛṣṇy, tak jak praktykował i nauczał tego Śrī Caitanya Mahāprabhu. Poza tym, nie ma możliwości, aby jakiekolwiek inne starania zakończyły się powodzeniem.

Opinie na ten temat w wielu miejscach wyraziły najbardziej autorytatywne i wzniosłe duchowo osobistości.Wysoce egzaltowane postacie, całkowicie pozbawione zawiści, takie jak Śrī Rūpa Gosvāmī, Śrī Sanātana Gosvāmī, Śrī Jīva Gosvāmī, Śrī Gopāla Bhaṭṭa Gosvāmī, Śrī Raghunātha dāsa Gosvāmī, Śrī Raghunātha Bhaṭṭa Gosvāmī, Śrī Vṛndāvana dāsa Ṭhākura i Śrī Kṛṣṇadāsa Kavirāja Gosvāmī, będąc nieszczęśliwymi z powodu cierpienia innych, postanowili przeciwdziałać i zebrali w tym celu najbardziej sekretne oznajmienia pism świętych. Na podstawie tych dowodów, ustanowili oni najwyższą pozycję Śrī Hare Kṛṣṇa *mahā-mantry*, tak jak została wypowiedziana przez Śrīmana Mahāprabhu.

Dzięki ogromnemu szczęściu, żywa istota może doświadczyć przebudzenia niezachwianej wiary w twierdzenia takich zrealizowanych świętych osób. Podążając za instrukcjami tych *mahā-janów,* doskonałych dusz, uwalnia się ona od źródła wszystkich problemów, przekraczając niekończący się ocean

powtarzających się narodzin i śmierci, sytuując się w ten sposób na swojej wiecznej, oryginalnej pozycji.

Zasmuca fakt, iż tak wielu iluzjonistów, natchnionych przez Kali, oszukuje wiernych i prostolinijnych ludzi niszcząc przy tym także siebie poprzez przedstawianie argumentów przeciwko właściwemu procesowi intonowania świętego imienia (*nāma-saṅkīrtana*). Niektórzy ludzie mówią, że zamiast intonowania „*hare kṛṣṇa hare kṛṣṇa*", najpierw powinno się intonować „*hare rāma hare rāma*". Inni mówią, że *mahā-mantra* to „*śrī kṛṣṇa caitanya, prabhu nityānanda, hare kṛṣṇa hare rāma, śrī rādhe-govinda*". Jeszcze inni twierdzą, iż zawsze należy intonować „*nitāi gaura rādhe-śyāma, hare kṛṣṇa hare rāma*", lub że „*rāma, rāma*" w *mahā-mantrze* jest zwrotem do Bhagavāna Śrī Rāmacandry. Jeszcze inni zapewniają, że *mahā-mantra* powinna być jedynie recytowana w umyśle, a nie intonowana, czy śpiewana na głos.

Wielu ludzi przyjmuje za swoje autorytety tych, którzy rozpościerają sieć Kali, nie rozumiejąc złego wpływu tej ery. Te „autorytety" zadziwiają innych swoimi błędnymi poglądami, które zrodziły się z ich własnej płodnej wyobraźni karmionej prostacką materialną wizją oraz niezdolnością zrozumienia niewyobrażalnej mocy w niezawodnym lekarstwie *nāma-saṅkīrtany*, praktykowanej i nauczanej przez Najwyższego Pana, Śrī Caitanyadevę.

Aby otworzyć ludziom oczy na działania takich 'iluzjonistów', prezentuję w tej małej książce wiele cytatów z pism objawionych jako dowód na ich nieszczerość i szkodliwość, jak również aby ukazać chwały *mahā-mantry*. Te dowody zostały przedstawione przez uczniów Śrī Nityānandy Prabhu, najdroższego i wiecznego towarzysza Śrīmana Mahāprabhu. Niechaj ludzie z tego świata osiągną prawdziwy, spełniający pragnienia klejnot tej *nāma-saṅkīrtany*, która pozbawiona jest sztuczności, a jedynie przynosi najwyższą korzyść.

Mój najbardziej godny czci mistrz duchowy, jak również jego mistrz duchowy pozbawieni są jakiejkolwiek sztuczności, są całkowicie godni zaufania oraz są ekspertami w rozprowadzaniu *śrī-kṛṣṇasaṅkīrtana* według praktyk i nauczania Śrīmana Mahāprabhu. W ten sposób działają oni ściśle w linii Śrī Śaccidānandy Ṭhākura Bhaktivinoda, który przyniósł nurt czystej *bhakti* do tego świata, tak jak król Bhagīratha sprowadził Ganges. Dzięki ich bezgranicznej łasce, to potężne lekarstwo wszędzie jest rozpowszechniane w swojej nieskazitelnej formie, a haniebne wysiłki egoistycznie umotywowanych osób stały się prawie nieskuteczne. Pomimo tego, konieczne jest rozprowadzanie tej książki, tak aby współczesni spekulanci umysłowi nie byli w stanie przysłonić czystośći *mahā-mantry*.

Esencją instrukcji, które Śrīman Mahāprabhu przekazał Śrī Sanātanie Gosvāmīemu jest konieczność wykonywania *nāma-saṅkīrtana* w towarzystwie świętych osób. *Hare kṛṣṇa mahā-mantra* jest Śrī Rādhā-Kṛṣṇa *pāraka-mantrą*, czyli *mantrą*, która pomaga w osiągnięciu Śrī Śri Rādhā-Kṛṣṇy, rozwinięciu *premy* do tej Duchowej Pary, jak i bezpośredniej realizacji swojej wiecznej, wrodzonej pozycji (*svarūpa)*. Jest to możliwe dzięki stałej praktyce intonowania tej *mahā-mantry*.

Angielskie wydanie tej książki zostało szeroko rozpowszechnione, i przetłumaczone na wiele innych języków. W ten sposób, wiele osób otrzymało najwyższą korzyść i intonują *mahā-mantrę* w czysty, autentyczny sposób. Jednakże ci, którzy mają obsesję na punkcie uprzedzeń, nie mogą otrzymać pomocy, nawet od Najwyższego Pana.

Na koniec, niechaj uosobiona forma łaski Najwyższego Pana, mój najbardziej szanowany Śrīla Gurudeva, obdarzy mnie swoją łaską, tak abym mógł osiągnąć najwyższe kwalifikacje i wykonywać służbę najdroższą jego sercu (*mano-'bhīṣta-sevā*). Jest to prośba płynąca prosto z mego serca do jego obdarzających *premą*, lotosowych stóp.

Z powodu pośpiechu, w którym została przygotowana ta publikacja, mogą pojawić się jakieś małe błędy. Prosimy, aby wierni czytelnicy poinformowali nas o tych błędach, tak abyśmy mogli je poprawić w następnej edycji.

Proszący o kroplę łaski Hari-Guru-Vaiṣṇava
Tridaṇḍi-bhikṣu Śrī Bhaktivedānta Nārāyaṇa

Śrī Nandotsava
522 lata po pojawieniu się Śrī Caitanyi
25 sierpień, 2008

Wstęp

Hare kṛṣṇa mahā-mantra jest wieczna, a na tym świecie, ruch Hare Kṛṣṇa ma tysiące, tysiące lat. Jednak, w zachodnim świecie, jest on stosunkowo nowy. Został on zapoczątkowany w 1965 roku w Ameryce przez Śrī Śrīmad Bhaktivedāntę Svāmīego Mahārāja, Śrīla Prabhupāda. „*Hare Kṛṣṇa*", tak zaczęto ich nazywać, często śpiewają *mahā-mantrę – hare kṛṣṇa hare kṛṣṇa kṛṣṇa kṛṣṇa hare hare, hare rāma hare rāma rāma rāma hare hare* – w miastach i wioskach na całym świecie. Niektórzy ludzie postrzegają ich jako wesołych i podnoszących na duchu w ciążącej atmosferze materializmu, która spowiła współczesną cywilizację. Inni patrzą na nich z rezerwą, nie rozumiejąc publicznego intonowania i tańczenia, jednak krępują się o to zapytać. Mamy nadzieję, że ta książka wyjaśni autentyczność ich praktyki.

Starożytne, wedyjskie pisma Indii jednoznacznie przedstawiają intonowanie *hare kṛṣṇa*, jako sposób na uwolnienie się od wszelkiego cierpienia i na osiągnięcie swojej wiecznej, duchowej pozycji.

Zaabsorbowanie intonowaniem *mahā-mantry* nie wskazuje na sentymentalną dewocję, czy bezmyślny fanatyzm. *Man* znaczy "umysł", a *tra* oznacza "uwolnić". Dlatego, *mantra* nie jest jedynie dźwiękiem; posiada ona określoną moc i działa tak, aby wyzwolić z osłabiającej natury materialnej świadomości. *Mahā-mantra*, czyli najbardziej wzniosła ze wszystkich *mantr*, działa w ten sposób w najwyższym stopniu. Jeżeli jest ona intonowana uważnie, można stać się wolnym od powierzchownego pojęcia o sobie, a także silnie usytuowanym w swojej oryginalnej, wiecznie szczęśliwej, duchowej naturze.

W *Vedach* jest również wyjaśnienie, iż Śri Caitanya Mahaprabhu zstąpił aby propagować *mahā-mantrę* poprzez osobiste pogrążenie się w jej intonowaniu dając tym samym przykład do naśladowania. Do dnia dzisiejszego, reprezentujący Go, upełnomocnieni, czyści Vaiṣṇavowie wypełniają Jego misję. Rzeczywiście, zostało to skutecznie osiągnięte, jako

że miliony ludzi na całym świecie wiedzą o *mahā-mantrze*, szczególnie o pierwszych dwóch słowach – *hare kṛṣṇa*.

Święta *hare kṛṣṇa mahā-mantra* obdarza konkretnym doświadczeniem transcendencji. Intonowana w doskonały sposób, umożliwia ona bezpośrednie obcowanie z Najwyższym Panem, pozwala również doświadczyć wiecznego, pełnego czułości nastroju służenia Mu.

Książka ta jest bezcenną formą medytacji dla osoby, która już silnie zaangażowała się w proces intonowania *mahā-mantry*. Jej duchowa praktyka będzie pobudzona, a jej wiara w intonowanie wzmocni się poprzez uważne studiowanie jej treści. Autorytatywne, szczegółowe opisy *mahā-mantry* w niniejszym piśmie są zdumiewające i służą one odnowieniu docenienia intonowania. Powaga artykułu Śrīla Bhaktivinody Ṭhākura pobudza nas do refleksji, abyśmy przyjęli intonowanie *hare kṛṣṇa mahā-mantry* za nasze życie i duszę. Dla poważnego wyznawcy, książka ta będzie jego najdroższym przyjacielem.

Jesteśmy przekonani, że szczera i dociekliwa osoba czytająca tę książkę, zda sobie sprawę z tego, iż intonowanie *mahā-mantry* wspólnie, czy też w samotności, jest autentycznym, pełnym radości procesem. Jeżeli, przeczytawszy tą lekturę, czytelnik rozpocznie wypowiadanie świętych dźwięków, będziemy szczególnie zadowoleni, gdyż godne zaufania autorytety zapewniają, iż ci, którzy intonują *hare kṛṣṇa mahā-mantrę*, zmierzają ku doświadczeniu wewnętrznej radości.

Dążący do intonowania świętego imienia
pod przewodnictwem Śrī Guru i Vaiṣṇavów

Zespół Wydawniczy Trzeciej Edycji

Hare Kṛṣṇa
Hare Kṛṣṇa
Kṛṣṇa Kṛṣṇa
Hare Hare
Hare Rāma
Hare Rāma
Rāma Rāma
Hare Hare

Śrī Hari-Nāma Mahā-Mantra

Według odwiecznych *śāstr*, takich jak *Vedy, Upaniṣady, Purāṇy i Saṁhity,* transcendentalne imię (*nāma-brahma), hare kṛṣṇa hare kṛṣṇa kṛṣṇa kṛṣṇa hare hare / hare rāma hare rāma rāma rāma hare hare*, jest *mahā-mantrą* (najwyższą *mantrą*) środkiem na wyzwolenie w Kali-yudze [1]. Zasadniczym obowiązkiem (*dharma*) w naszych czasach jest intonowanie tej szesnastowyrazowej *mahā-mantry*.

Imię Bhagavāna jest bezpośrednio osobową formą (*svarūpa*) Bhagavāna. Bhagavān Śrī Kṛṣṇa wypełnił Swoje imiona słodką formą, przygodami, a także wszystkimi energiami. Bhagavān jest właścicielem Swojego imienia, dlatego nazywany jest On *nāmī*. Chociaż On (*nāmī*) i Jego imię (*nāma*) nie są od siebie różne, to w niektórych okolicznościach, łaska *nāma-brahmy* przewyższa tą od *nāmī-brahmy*. Poprzez Swoją niemotywowaną łaskę, Svayaṁ Bhagavān Śrī Kṛṣṇa pojawia się w formie *nāmy*, aby uratować uwarunkowane dusze. Ten, kto ma wyjątkowe szczęście, przyjmuje inicjację *dīkṣę* w *śrī-hari-nāma mahā-mantrze* od bona fide guru, który nieustannie zaabsorbowany jest *śrī hari-nāmą*. W ten sposób, czci on Śrī Bhagavāna poprzez praktykowanie wspólnego intonowania

[1] *Yuga* jest definiowana jako jedna epoka w cyklu czterech epok życia wszechświata. Są to Satya, Tretā, Dvāpara i Kali. Każdy wiek postępujący kolejno po sobie ma mniej dobrych cech, pomyślności, krótszą długość życia, itd. Ostatni, najbardziej wiek to Kali-yuga (wiek kłótni i hipokryzji), w którym obecnie żyjemy. Epoka ta trwa 432,000 lat, z których 5,000 już minęło.

Jego imion (*saṅkīrtana*), codzienne intonowanie stałej liczby imion (*japa*) oraz pamiętanie imion Śrī Bhagavāna (*smaraṇa*). *Śāstry* podają, iż w Kali-yudze bardziej chwalebne jest wykonywanie *nāma-saṅkīrtana* na głos, niż wykonywanie *nāma-smaraṇa,* czy *japa*.

japato hari-nāmāni
sthāne śata-guṇādhikaḥ
ātmānañ ca punāty uccair
japan śrotṛn punāti ca

(*Śrī Nāradīya* wyrecytowana przez Prahlāda Mahārāja)

„Osoba, która intonuje *śrī-hari-nāma* głośno, stoi sto razy wyżej od osoby, która intonuje cicho. Ten, kto intonuje cicho, przynosi korzyść jedynie sobie i oczyszcza tylko siebie, natomiast ten, kto intonuje głośno, przynosi korzyść i oczyszcza nie tylko siebie, ale także wszystkich, którzy go słyszą, tj. zwierzęta, owady, ptaki, drzewa i pnącza. Takie istoty nie potrafią intonować, lecz mogą zostać uratowane z oceanu narodzin i śmierci po prostu słuchając *hari-nāma*."

Tak oto, w tym wieku Kali, klejnotem koronnym wszelkich rodzajów *sādhany*, jest intonowanie *saṅkīrtana* szesnastowyrazowej *harināma mahā-mantry*. Śrī Caitanya Mahāprabhu jest Pāvana-Avatārī, czyli najbardziej łaskawym awatarem, który oczyszcza atmosferę w Kali-yudze. Dlatego instruuje nas On, byśmy wykonywali *śrī hari nāma-saṅkīrtana—kīrtanīyaḥ sadā hariḥ* (*Śrī Śikṣāṣṭaka* 3).

Bṛhad-Nāradīya-Purāṇa wyraźnie oznajmia:

harer nāma harer nāma
harer nāmaiva kevalam
kalau nāsty eva nāsty eva
nāsty eva gatir anyathā

„Aby zrobić postęp duchowy w Kali-yudze nie ma innej drogi, nie ma innej drogi, nie ma innej drogi niż poprzez intonowanie świętego imienia, intonowanie świętego imienia, intonowanie świętego imienia."

Śrīla Kṛṣṇadāsa Kavirāja Gosvāmī objaśnia znaczenie powyższego wersetu następująco:

kali-kāle nāma-rūpe kṛṣṇa-avatāra
nāma haite haya sarva-jagat-nistāra
Śrī Caitanya-caritāmṛta (*Ādi-līlā* 17.22)

„W tej erze Kali, Najwyższy Pan Śrī Kṛṣṇa pojawił się pod postacią świętego imienia. To właśnie dzięki świętemu imienieu cały świat zostaje wyzwolony".

dārḍhya lāgi' 'harer nāma'-ukti tina-vāra
jaḍa-loka bujhāite punaḥ 'eva'-kāra
Śrī Caitanya-caritāmṛta (*Ādi-līlā* 17.23)

„Aby przynieść korzyść materialistycznie myślącym ludziom i pomóc im w rozwinięciu silnej wiary w święte imię, słowa *harer nāma* [w powyższym wersie z *Bṛhad-Nāradīya-Purāṇy*] zostały powtórzone trzy razy, a *eva*, co oznacza "z pewnością", zostało użyte dla podkreślenia mocy i ważności tego oznajmienia".

'kevala'–śabde punarapi niścaya-karaṇa
jñāna-yoga-tapa-karma-ādi nivāraṇa
Śrī Caitanya-caritāmṛta (*Ādi-līlā* 17.24)

„Użycie słowa *kevala* (tylko) określa porzucenie wszelkich innych karmiczych czynności, takich jak rozwijanie wiedzy (j*ñāna*), praktykę *yogi* mistycznej i praktykowanie wyrzeczeń (*tapa*)".

anyathā ye māne, tāra nāhika nistāra
nāhi, nāhi, nāhi—e tina ukta 'eva'-kāra

„Jeśli ktoś nie przestrzega nakazów pism świętych, niemożliwym będzie dla niego osiągnięcie wyzwolenia. Aby to wyjaśnić, *nāsty eva (*nie ma innej drogi) również zostało użyte trzy razy".

KOLEJNOŚĆ MAHĀ-MANTRY

Według jednej ze szkół myśli filozoficznej, *mahā-mantra* powinna być intonowana w kolejności podanej poniżej:

hare rāma hare rāma
rāma rāma hare hare
hare kṛṣṇa hare kṛṣṇa
kṛṣṇa kṛṣṇa hare hare

To zrozumienie oparte jest na poniższych przesłankach:

1) *Kali-santaraṇa Upaniṣad*, opublikowane przez wydawnictwo Venkatesh, Mumbai, twierdzi, iż *mahā-mantra* rozpoczyna się słowami *hare rāma hare rāma rāma rāma hare hare*, a po nich następują słowa *hare kṛṣṇa hare kṛṣṇa kṛṣṇa kṛṣṇa hare hare*.
2) W książce *Kalyāṇa* z Gorakhpura, *mahā-mantra* widnieje we wspomnianej powyżej kolejności.

3) Śrī Rāma pojawił się w Tretā-yudze, a dopiero później Śrī Kṛṣṇa pojawił się w Dvāpara-yudze. Dlatego, logicznym jest intonowanie *hare rāma* jako pierwsze, a następnie *hare kṛṣṇa*.

Powyżej wymienione poglądy są nielogiczne i bezpodstawne:

1) Wcześniejsze publikacje *Kali-santaraṇa Upaniṣad* wydawnictwa Venkatesh, Mumbai, jasno określają, że *mahā-mantra* zaczyna się od *hare kṛṣṇa*, a nie od *hare rāma*. Te wcześniejsze publikacje wciąż są zachowane w bibliotekach Kalkuty i Jaipur.
2) *Kalyāṇa*, opublikowana przez wydawnictwo Gita, Gorakhpura nie jest bona fide dowodem, którym można by poprzeć powyższą koncepcję.
3) Fakt, iż Tretā-yuga poprzedza Dvāpara-yugę, nie ma żadnego wpływu na wieczną *mahā-mantrę*. *Mahā-mantra* jest poza wszelkimi *yugami* i czasem.

Temat ten może być zrozumiany jedynie poprzez intonowanie *brahma mahā-mantry*, wybawcy wszystkich *yug*. Odniesienie do imion Śrī Bhagavāna w różnych *yugach* można znaleźć w *Ananta-Saṁhicie*:

Satya-yuga:

nārāyaṇa-parā vedāh
nārāyaṇa-parākṣarāḥ
nārāyaṇa-parā-muktiḥ
nārāyaṇa-parā-gatiḥ

„Nārāyaṇa jest zadeklarowany jako Najwyższy w całych Vedach. Nārāyaṇa jest najwyższą kombinacją wszystkich liter. Realizacja Nārāyaṇa jest najwyższym wyzwoleniem. Nārāyaṇa jest najwyższym celem życia."

Tretā-yuga:

rāma nārāyaṇānanta
mukunda madhusūdana
kṛṣṇa keśava kaṁsāre
hare vaikuṇṭha vāmana

„*He* Rāma! *He* Nārāyaṇa! *He* Ānanta! *He* Mukunda! *He* Madhusūdana! *He* Kṛṣṇa! *He* Keśava! *He* Kaṁsāre! *He* Hare! *He* Vaikuṇṭha! *He* Vāmana!"

Dvāpara-yuga:

hare murāre madhu-kaiṭabhāre
gopāla govinda mukunda śaure
yajñeśa nārāyaṇa kṛṣṇa viṣṇo
nirāśrayaṁ māṁ jagadīśa rakṣa

„Hare, Murāre, Madhu-Kaiṭabhāre, Gopāla, Govinda, Mukunda, Śaure (Pan wszystkich *yajñi*), Nārāyaṇa, Kṛṣṇa,Viṣṇu! *He* Jagadīśa, proszę, ochroń mnie! Nie posiadam żadnego innego schronienia."

Kali-yuga:

hare kṛṣṇa hare kṛṣṇa
kṛṣṇa kṛṣṇa hare hare
hare rāma hare rāma
rāma rāma hare hare
ṣoḍaśaitāni nāmāni
dvātriṁśad varṇakāni hi
kalau yuge mahā-mantraḥ
sammato jīva-tāraṇe

„*Hare kṛṣṇa hare kṛṣṇa kṛṣṇa kṛṣṇa hare hare / hare rāma hare rāma rāma rāma hare hare*. Ta *hari-nāma mahā-mantra* złożona jest z 16 imion i 32 sylab. W Kali-yudze *mantra* ta może wyzwolić wszystkie *jīvy*".

Tak oto, mając na względzie trzeci punkt, oczywistym jest, iż *brahma mahā-mantra* (imię Kṛṣṇy) była obecna i służyła wyzwoleniu nawet w Tretā-yudze, przed pojawieniem się Kṛṣṇy w Dvāpara-yudze, w postaci imion Mukunda, Madhusūdana, Kṛṣṇa, Keśava i Kaṁsāri. W ten sposób, porady i argumenty dotyczące odwrotnej kolejności *mahā-mantry* są bezpodstawne.

Śloki w *Ananta-Saṁhicie* wyraźnie podają, że w *Upaniṣadach*, takich jak *Kali-santaraṇa Upaniṣad*, *mahā-mantra* napisana jest w podanej kolejności: *hare kṛṣṇa hare kṛṣṇa kṛṣṇa kṛṣṇa hare hare / hare rāma hare rāma rāma rāma hare hare*.

Nāradajī otrzymał *mahā-mantrę* w tym porządku od swojego *guru*, Brahmājī, a tradycja ta wciąż jest praktykowana obecnie w Brahma-Mādhva-Gauḍīya-Vaiṣṇava-Sampradāyi. Jednakże w innych *sampradāyach*, owa *mahā-mantra* nie przechodzi przez *guru-paramparā*, dlatego jej sekret, jak i sekwencja nie są znane osobom z tych *sampradāyi*. Nic w tym dziwnego, że zmieniają kolejność *mahā-mantry* i zaczynają ją od *hare rāma*.

Inne bona fide *śāstry*, przedstawiają dowód dotyczący formy *mahā-mantry*.

śiṣyasyodaṁmukha-sthasya
harer nāmāni ṣoḍaśa
saṁśrāvyaiva tato dadyān
mantraṁ trai-lokya-maṅgalam

(*Śrī-jñānāmṛta-sāra*)

„Śrī Gurudeva powinien wyrecytować uczniowi składającą się z 16 słów *hare kṛṣṇa mantrę* przed inicjowaniem go do *gopāla-mantry*, która przynosi pomyślność trzem światom. Aby otrzymać *gopāla-mantrę*, uczeń musi usiąść twarzą skierowaną na północ i otrzymać *mantrę* do lewego ucha."

W *śāstrach*, takich jak *Brahma Yāmala*, Pan Śiva opisuje *svarūpę* (forma) *mahā-mantry*:

hariṁ vinā nāsti kiñcat
pāpa-nistārakaṁ kalau
tasmāl lokoddhāraṇārthaṁ
hari-nāma prakāśayet
sarvatra mucyate loko
mahā-pāpāt kalau yuge
hare-kṛṣṇa-pada-dvandvaṁ
kṛṣṇeti ca pada-dvayam
tathā hare-pada-dvandvaṁ
hare-rāma iti dvayam
tad-ante ca mahā-devi
rāma rāma dvayaṁ vadet
hare hare tato brūyād
hari-nāma samuccararet
mahā-mantraṁ ca kṛṣṇasya
sarva-pāpa-praṇāśakam iti

„*He* Mahādevī! Spójrz! W Kali-yudze nie ma łatwiejszej drogi do pozbycia się grzechów niż *śrī hari-nāma*. Dlatego, rzeczą niezbędną jest propagowanie *śrī hari-nāmy* wśród zwykłych ludzi. Ludzie w Kali-yudze z łatwością mogą być wyzwoleni z największego piekła poprzez wykonywanie *saṅkīrtana* tej *mahā-mantry*. Aby intonować *mahā-mantrę*, najpierw intonuj *hare kṛṣṇa* dwa razy, następnie *kṛṣṇa* dwa razy, a potem *hare* dwa razy. Po tym, intonuj *hare rāma* dwa razy, później *rāma* dwa razy i ponownie *hare* dwa razy. Powinno się czysto

wymawiać oraz wykonywać *sankīrtana* itd. *mahā-mantry* Śri Krsny, która niszczy wszelkie grzechy". Jest to opisane w tych dwóch strofach.

Rādhā Tantra mówi:

śṛṇu mātar mahā-māye
viśva-bīja-svarūpiṇi
hari-nāmno mahāmāye
kramaṇavat sureśvari

„*Bhakta* modli się, '*He viśva-bīja-svarūpiṇi* (nasienie wszechświata)! Sureśvari (która czczona jest przez półbogów)! Mahāmāyā! Mātā! Proszę, wysłuchaj mej modlitwy i wyjaśnij mi kolejność słów *mahā-mantry*'".

Na to w odpowiedzi, Devī mówi:

hare kṛṣṇa hare kṛṣṇa
kṛṣṇa kṛṣṇa hare hare
hare rāma hare rāma
rāma rāma hare hare
dvātriṁśad akṣarāṇy eva
kalau nāmāni sarvadam
etan mantraṁ putra-śreṣṭha
prathamaṁ śṛṇuyān naraḥ

„O, najlepszy spośród synów! *Mahā-mantra* w Kali-yudze obdarza wszelką doskonałością. Ta *mahā-mantra*, Śrī Kṛṣṇa *nāma*, składa się z szesnastu imion i trzydziestu dwóch sylab: *hare kṛṣṇa hare kṛṣṇa kṛṣṇa kṛṣṇa hare hare / hare rāma hare rāma rāma rāma hare hare*. Dlatego osoba, która pragnie swojego dobra, najpierw powinna usłyszeć tą *mahā-mantrę* od swego Gurudeva".

W tej samej *Rādhā-Tantrze*, Tripurā Devī także sugeruje:

hari-nāmnā vinā putra
dīkṣā ca viphalā bhavet
guru-deva-mukhāc chrutvā
hari-nāma parākṣaram
brāhmaṇa-kṣatra-viṭ-śūdrāḥ
śrutvā nāma parākṣaram
dīkṣāṁ kuryuḥ suta-śreṣṭha
mahā-vidyā-su-sundara

„O najlepszy z synów, jesteś obeznany z największą *jñāną*. Spójrz! Jeżeli usłyszysz *gopāla-mantrę* od Śrī Gurudeva zanim usłyszysz *hare kṛṣṇa mahā-mantrę*, rezultaty *gopāla-mantr*y pójdą na próżno. Dlatego, osoby

wszystkich *varṇ*, tacy jak *brāhmini*, *kṣatriyowie*, najpierw muszą usłyszeć *mahā-mantrę* od Śrī Gurudeva przed inicjacją do *gopāla-mantry*".

Padma-Purāṇa także podaje:

dvātriṁśad akṣaraṁ mantraṁ
nāma ṣoḍaśakānvitam
prajapan vaiṣṇavo nityaṁ
rādhā-kṛṣṇa-sthalaṁ labhet

„Jakikolwiek Vaiṣṇava, który bezustannie intonuje *hare kṛṣṇa mahā-mantrę* składającą się z szesnastu imion i 32 sylab, z pewnością osiągnie dom Śrī Śrī Rādhā Kṛṣṇy na Goloce Vrṇdāvan Dhām".

W *Rādhā-Hṛdaya-Khaṇḍa* z *Brahmāṇḍa-Purāṇy*, Romaharṣaṇa Sūta modli się do Śrī Veda Vyāsy w ten sposób:

yat tvayā kīrtitaṁ nātha
hari-nāmeti saṁjñitam
mantraṁ brahma-padaṁ siddhi
karaṁ tad vada no vibho

„*He* Vibho! *He* Prabhu! Proszę, nauczaj mnie o *brahma-svarūpa nāma-mantrze* Śrī Hari, która obdarza wszelkimi doskonałościami".

W odpowiedzi, Śrī Veda Vyāsa daje następującą instrukcję:

grahaṇād yasya mantrasya
dehī brahma-mayo bhavet
sadyaḥ pūtaḥ surā-po 'pi
sarva-siddhi-yuto bhavet
tad ahaṁ te 'bhidhāsyāmi

mahā-bhāgavato hy asi

hare kṛṣṇa hare kṛṣṇa
kṛṣṇa kṛṣṇa hare hare
hare rāma hare rāma
rāma rāma hare hare

iti ṣoḍaśakaṁ nāmnāṁ
tri-kāla-kalmaṣāpaham
nātaḥ parataropāyaḥ
sarva-vedeṣu vidyate

„O mój synu, z pewnością poinstruuję cię o tej *mahā-mantrze*, której przyjęcie może dać wyzwolenie osobie będącej w cielesnej koncepcji życia; nawet pijak może szybko stać się oczyszczonym i osiągnąć wszelką doskonałość. Będę ciebie nauczał, gdyż jesteś *mahā-bhāgavata*, w związku z czym, czyni cię to odpowiednim kandydatem. Spójrz! Składająca się z szesnastu słów *mahā-mantra, hare kṛṣṇa hare kṛṣṇa kṛṣṇa kṛṣṇa hare hare / hare rāma hare rāma rāma rāma hare hare*, może zniszczyć grzechy w trzech światach. Cztery *Vedy* nie wspominają o żadnej wznioślejszej metodzie osiągnięcia wyzwolenia z materialnej niewoli poza intonowaniem *mahā-mantry*".

Ananta-Saṁhitā również stwierdza:

hare kṛṣṇa hare kṛṣṇa
kṛṣṇa kṛṣṇa hare hare
hare rāma hare rāma
rāma rāma hare hare

ṣoḍasaitāni nāmāni
dvā-triṁśad varṇakāṇi hi
kalāu yuge mahā-mantraḥ
sammato jīva-tāraṇe
utsṛjyaitān mahā-mantraṁ
ye tv anyat kalpitaṁ padam

mahā-nāmeti gāyanti
te śāstra-guru-laṅghinaḥ

„Wszystkie *śāstry* potwierdzają, iż *hare kṛṣṇa mahā-mantra*, która skomponowana jest z 16 imion i 32 sylab jest znakomitą *mantrą* na wyzwolenie *jīv* w Kali-yudze. Ci, którzy lekceważą tę *mahā-mantrę*, a uznają jakikolwiek inny proces z powodu ich własnych urojeń lub wyobrażeń innych, w rzeczywistości są oni nieposłuszni wobec *guru i śāstr*. Jeśli ktoś zapyta, 'Dlaczego ta *hare kṛṣṇa mantra*, która składa się z 16 słów jest *mahā-mantrą*'?, wtedy dana jest następująca odpowiedź, 'Spośród wszystkich imion Kṛṣṇy, jedynie imię Hari z łatwością może wyzwolić od grzechów, wielkiego nieszczęścia i ignorancji. Tylko imię Kṛṣṇa może obdarzyć *premą*; żadne inne imię nie posiada takiej własności. Z kolei żadne inne imię oprócz imienia Rāma nie może obdarzyć wyzwoleniem'. Dlatego też *mahā-mantra* zawiera w sobie te trzy główne imiona. Po drugie, te szesnaście imion jest inwokacją. *Oṁ, namaḥ, klīṁ, svāhā,* itd., nie są wymagane by ta *mantra* stała się potężniejsza. Z tego powodu, nazywana jest ona *mahā-mantrą*".

Sanat-Kumāra-Saṁhitā stwierdza:

hare kṛṣṇau dvir āvṛttau
kṛṣṇa tādṛk tathā hare
hare rāma tathā rāma
tathā tādṛk hare punaḥ
hare kṛṣṇa hare kṛṣṇa
kṛṣṇa kṛṣṇa hare hare
hare rāma hare rāma
rāma rāma hare hare

„Oznacza to, że najpierw intonujemy podwójnie *hare kṛṣṇa*, potem dwa razy *kṛṣṇa*, następnie *hare* razy dwa. Później intonuj podwójnie *hare rāma*, podwójnie *rāma*, oraz podwójnie *hare*. W ten sposób otrzymamy *mahā-*

mantrę, *hare kṛṣṇa hare kṛṣṇa kṛṣṇa kṛṣṇa hare hare / hare rāma hare rāma rāma rāma hare hare*".

W *Yajur Veda*, *Kali-santaraṇa Upaniṣad* również opisuje *svarūpę* i chwały *mahā-mantry* w następującym wersecie:

hariḥ oṁ. dvāparānte nārado brahmāṇaṁ jagāma kathaṁ bhagavan! gāṁ paryaṭan kalim santareyam iti. sa hovāca brahmā sādhu pṛṣto 'smi sarva-śruti-rahasyaṁ gopyaṁ tac chṛṇu yena kali-saṁsāraṁ tariṣyasi. bhagavata ādi-puruṣasya nārāyaṇasya nāmoccāraṇa-mātreṇa nirdhūta-kalir bhavati. nāradaḥ punaḥ papraccha. tan-nāma kim iti? sa hovāca hiraṇya-garbhaḥ, "hare kṛṣṇa hare kṛṣṇa kṛṣṇa kṛṣṇa hare hare / hare rāma hare rāma rāma rāma hare hare." iti ṣoḍaśakaṁ nāmnāṁ kali-kalmaṣa-nāśanam. nātaḥ parataropāyaḥ sarvavedeṣu dṛśyate. iti ṣoḍaśa-kalāvṛtasya jīvasyāvaraṇavināśanam. tataḥ prakāśate paraṁ brahma meghāpāye raviraśmi-maṇḍalīveti. punar nāradaḥ papraccha. bhagavan ko 'sya vidhir iti? sa hovāca nāsya vidhir iti. sarvadā śūcir aśucir vā paṭhan brahmaṇaḥ sa-lokatāṁ samīpatām sa-rūpa tāṁ sāyujyatām iti.

„Pod koniec Dvārapa-yugi, Śrī Nārada udał się do Śrī Brahmy i po złożeniu mu pokłonów zapytał, ‘O Panie, w jaki sposób mogę uniknąć wpływu tego wieku Kali, gdy będę wędrował po tej ziemskiej planecie’ ”?

„Brahmājī odpowiedział, ‘O synu, zadałeś doskonałe pytanie. Proszę, wysłuchaj najbardziej poufnego sekretu całych *Ved*, dzięki któremu będziesz mógł z łatwością oprzeć się wpływowi wieku Kali. Wypowiadanie imienia tego *ādi-puruṣa*, który jest Bhagavānem Śrī Nārāyaṇem (Kṛṣṇa) sprawia, że Kali zaczyna drżeć’ ”.

„Nāradajī dopytywał dalej, ‘Jakie imię Śrī Bhagavāna masz na myśli i jaka jest jego *svarūpa’”*?

„W odpowiedzi Brahmājī powiedział, ‘*Hare kṛṣṇa hare kṛṣṇa kṛṣṇa kṛṣṇa hare hare / hare rāma hare rāma rāma rāma hare hare*. W ten sposób, skomponowana z szesnastu imion *mahā-mantra*, może zniszczyć w pył wszystkie grzechy Kali-yugi. Wznioślejsza *sādhana* od tej nie pojawia się w całych *Vedach*. *Mahā-mantra* zawiera w sobie szesnaście cech, dzięki którym może ona zniszczyć pięć fizycznych żywiołów (*pañca-bhūta*) oraz jedenaście zmysłów, które okrywają *jīvę*. W efekcie manifestuje się przed *jīvą* Paraṁbrahma, niczym słońce jaśniejące jaskrawo po odejściu chmury’ ”.

„Wówczas Naradaji spytał, ‘O Panie, jakie są obowiązujące reguły i zasady co do intonowania tej *mahā-mantry*’ ”?

„Brahmājī odparł, ‘Nie ma żadnych reguł ani zasad odnośnie praktykowania intonowania tajże *mahā-mantry*. Można intonować w czystym, jak i nieczystym stanie. Ponadto, poprzez czyste wymawianie tej *mahā-mantry*, można osiągnąć *brahmę* (*salokya, samīpya, sarūpya* i *sāyujya*), ale nie tylko. Można osiągnąć także *kṛṣṇa-premę*, która jest piątym celem ludzkiego życia (*pañcama-puruṣārtha*)’ ”.

Śrī Bhakti-Chandrika, Siódma *Paṭala* podaje:

atha mantra-varaṁ vakṣye
dvātrimśad akṣarānvitam
sarva-pāpa-praśamanaṁ
sarva-durvāsanānalam
catur-varga-pradaṁ saumyaṁ
bhakti-daṁ prema-pūrvakam
durbuddhi-haraṇaṁ śuddha
sattva-buddhi-pradāyakam
sarvārādhyaṁ sarva-sevyaṁ
sarveṣāṁ kāma-pūrakam
sarvādhikāra-samyuktaṁ
sarva-lokaika-bāndhavam
sarvākarsaṇa-samyuktaṁ

duṣṭa-vyādhi-vināśanam
dīkṣā-vidhi-vihīnaṁ ca
kālākāla-vivarjitam
vāṇ-mātreṇārcitaṁ bāhya
pūjā-vidhy-anapekṣakam
jihvā-sparśana-mātreṇa
sarveṣāṁ phala-dāyakam
deśa-kālāniyamitaṁ
sarva-vādi-susammatam

„Ta *mahā-mantra* jest obdarzona 32 sylabami i może zniszczyć wszelkie grzechy. Tak jak ogień wypala nieczystości, w ten sam sposób *mahā-mantra* może zniszczyć wszelkie złe nawyki oraz obdarzyć *dharmą, arthą, kāmą* i *mokṣą*. Jej piękna forma (*svarūpa*) potrafi rozproszyć głupią, pełną ignorancji mentalność, a także obdarzyć inteligencją *śuddha-sattvika*. Nadaje ona również symptomy *prema-bhakti*. Jest ona czczona oraz warta pełnienia dla niej służby przez wszystkich. *Śrī nāma* spełnia pragnienia każdego. Wszyscy są kwalifikowani, by służyć tej *mahā-mantrze*, co oznacza, iż wszyscy są kwalifikowani by wykonywać *saṅkīrtana mahā-mantry*. Owa *mahā-mantra* jest osobistą, życzliwą osobą każdego oraz obdarzona jest mocą, by przyciągać wszystkich. Jest ona niszczycielem wszelkich nieszczęść. Nie obowiązują ją zasady *dīkṣy* i nie jest ograniczona przez czas. *Mahā-mantra* jest czczona po prostu poprzez wymawianie jej. Żadne zewnętrzne parafernalia nie są wymagane. Jest ona zdolna do obdarzenia rezultatami po prostu poprzez jej kontakt z językiem, bez względu na reguły dotyczące czasu, miejsca i okoliczności".

W jednej z części Pippalāda *Athārva-Veda* oznajmia:

sva-nāma-mūla-mantreṇa
sarvaṁ hlādayati vibhuḥ
sa eva mūla-mantraṁ japati
harir iti kṛṣṇa iti rāma iti

„Ta *mahā-mantra*, która skomponowana jest z imienia, formy, itd. Śrī Kṛṣṇy, źródła wszystkich awatarów, sprawia radość każdemu. On Sam, w

formie Śrī Kṛṣṇa Caitanyi Mahāprabhu, wyraźnie intonuje *hare kṛṣṇa mahā-mantrę*, źródło wszystkich *mantr*".

Następująca *śloka* objaśnia rezultat wykonywania *kīrtana mahā-mantry*.

mantro guhyaḥ paramo bhakti-vedyaḥ
nāmāny aṣṭāv aṣṭa ca śobhanāni
tāni nityaṁ ye japanti dhīrās
te vai māyām atitaranti nānye
paramaṁ mantraṁ parama-rahasyaṁ nityam āvartayati

„*Mahā-mantra* jest najbardziej poufna i może ona być zrozumiana jedynie poprzez *bhakti*. Osiem z szesnastu czarujących słów to *hare kṛṣṇa*, a drugie osiem to *hare rāma*. Dlatego, jedynie te inteligentne osoby, które nieustannie intonują te imiona zostaną wyzwolone z *māyi* – inni nie. Tak więc rozsądni ludzie zawsze intonują, wykonują *kīrtana* i pamiętają *mahā-mantrę*".

W *Brahmāṇḍa-Purāṇie* (Nothern Division, Rozdział 6) Pippalāda wspomina, iż pewnego razu Vṛṣabhānu Mahārāja modlił się do Kratu Muniego, „O Panie, jeżeli chcesz mi sprzyjać, proszę ofiaruj mi imiona Hari". W tym momencie święty Kratu Muni dał mu szesnasto-imienną *mahā-mantrę*. Dlatego, inteligentna osoba powinna bezustannie wykonywać *saṅkīrtana* tejże *mahā-mantry*: *nāma saṅkīrtanaṁ tasmāt sadā kāryaṁ vipaścitā*.

„Pewnego razu Śrīmatī Rādhikā czuła przytłaczającą rozpacz z powodu rozłąki z Jej ukochanym Śyāmasundarą i medytowała o spotkaniu z Nim. By ugasić ogień separacji, zaczęła intonować hare kṛṣṇa mahā-mantrę. Śrī Caitanya Mahāprabhu, który był pogrążony w

nastroju Śrīmatī Rādhiki, także intonował te imiona".

Śrīla Raghunātha dāsa Gosvāmī

Śrī Caitanya Mahāprabhu i Mahā-Mantra

Śrī Caitanya Mahāprabhu, który wprowadził intonowanie *śrī hari-nāma-saṅkīrtana*, naucza *bhaktów* jak wykonywać *saṅkīrtana mahā-mantry*.

Śrī Vāsudeva Sārvabhauma Bhaṭṭācārya mówi:

viṣaṇṇa-cittān kali-ghora-bhītān
sanvīkṣya gauro hari-nāma-mantram
svayaṁ dadau bhakta-janān samādiśat
saṅkīrtayadhvaṁ nanu nṛtya-vādyaiḥ

„Z powodu swojej niemotywowanej łaski, Śrī Caitanya Mahāprabhu osobiście podarował *mahā-mantrę* bezsilnym i pełnym obaw *jīvom* z tej Kali-yugi oraz pouczał swoich *bhaktów* mówiąc, 'O *bhaktowie*, powinniście wspólnie wykonywać *saṅkīrtana* poprzez śpiew i taniec' ".

harer nāma-prasādena / nistaret pātakī janaḥ
upadeṣṭā svayaṁ kṛṣṇa / caitanyo jagad-īśvaraḥ

kṛṣṇa-caitanya-devena / hari-nāma-prakāśitam
yena kenāpi tat-praptaṁ / dhanyo' sau loka-pāvanaḥ

„Dzięki łasce *hari-nāmy*, nawet grzesznik może zostać wyzwolony, gdyż nauczającym *śrī hari-nāmy* jest Pan Wszechświata, Svayaṁ Śrī Kṛṣṇa Caitanya Mahāprabhu. Dlatego, osoba która ma dość szczęścia, by otrzymać tę *hari-nāmę* zainaugurowaną przez samego Śrī Kṛṣṇa Caitanyę Mahāprabhu, może także oczyszczać innych poprzez swoje towarzystwo".

Wielki poeta Śrīla Kavi Karṇapūra podaje w swoim epickim poemacie, *Śrī Caitanya-Carita* (11 – 54):

tataḥ śrī-gaurāṅgaḥ samavadad atīva pramudito
hare kṛṣṇa hare kṛṣṇa kṛṣṇa kṛṣṇa hare hare
hare rāma hare rāma rāma rāma hare hare

„Podczas ceremonii *sannyāsy* Śrī Caitanyi Mahāprabhu, fryzjer, który został poproszony o ogolenie Go, stał się ponury i zaniepokojony. Pomimo iż trzymał w ręku brzytwę, nie mógł zmusić się do obcięcia pięknych włosów Śrī Caitanyi Mahāprabhu. Zamiast tego, po prostu się rozpłakał. Będący w pełni pogrążonym w *rādhā-bhāvie*, Śrī Caitanya Mahāprabhu widząc to, był z niego bardzo zadowolony i rzekł, 'O Fryzjerze! Musisz bezustannie głośno intonować *hare kṛṣṇa hare kṛṣṇa kṛṣṇa kṛṣṇa hare hare / hare rāma hare rāma rāma rāma hare hare*'. Słysząc te instrukcje od Śrī Mahāprabhu, fryzjer rozpoczął intonowanie i pomimo nieprzerwanego potoku łez, w cierpieniu kontynuował ścinanie włosów Mahāprabhu. Będąc całkowicie zaabsorbowanym intonowaniem *mahā-mantry*, gęsia skórka (*romañca*) oraz jeżenie włosów (*pulaka*) zamanifestowały się na jego ciele".

Śrī Caitanya-Maṅgala opisuje:

bāhu prasāriyā prabhu brāhmaṇe tulilā
tāra ghare bhakti-bhare gāna āraṁbhilā

brāhmaṇera ghara yena haila vṛndāvana
hari-nāma śunibāre āise sarva-jana

hare kṛṣṇa hare kṛṣṇa kṛṣṇa kṛṣṇa hare hare

hare rāma hare rāma rāma rāma hare hare

„Pewnego razu Mahāprabhu odwiedził dom pewnego *brāhmaṇa* i objął go. *Kīrtan*, który wówczas nastąpił, sprawił że ten dom stał się jak Vrindāvana, a tłum ludzi zebrał się by słuchać i intonować *mahā-mantrę*: *hare kṛṣṇa hare kṛṣṇa kṛṣṇa kṛṣṇa hare hare / hare rāma hare rāma rāma rāma hare hare*".

Śrī Caitanya-Maṅgala również podaje:

hare kṛṣṇa nāma prabhu bole nirantara
prasanna śrī-mukhe hare kṛṣṇa kṛṣṇa bali
vijaya hailā gauracandra kutūhalī
hare kṛṣṇa hare kṛṣṇa bali prema-sukhe
pratyakṣa hailā āsi advaita-sammukhe

„Śrī Caitanya Mahāprabhu zawsze intonuje *śrī nāma*. Pewnego dnia udał się On do domu Advaita Ācaryi, a Jego twarz wypełniła się przyjemnością gdy intonował *hare kṛṣṇa mahā-mantrę*".

Śrī Caitanya-caritāmṛta stwierdza:

kṛṣṇa nāma mahā-mantra ei t'svabhāva
yei jape tāra kṛṣṇe upajaye bhāva
(C.c.*Ādi-līlā* 7.83)

„Natura *hare kṛṣṇa mahā-mantry* jest taka, że kiedy jakaś osoba ją intonuje, natychmiast rozwija swój własny, miłosny, ekstatyczny związek z Kṛṣṇą".

kṛṣṇa viṣayaka premā—parama-purusārtha
yāra āge tṛṇa-tulya cāri puruṣārtha
(C.c. *Ādi-līlā* 7.84)

„Gdy cztery cele ludzkiego życia, *dharma* (doskonałe wykonywanie swoich obowiązków zawodowych), *artha* (gromadzenie bogactw), *kāma* (zaspokajanie zmysłowych pragnień) oraz *mokṣa* (osiągnięcie wyzwolenia), staną przed *kṛṣṇa-premą*, piątym i najwyższym celem, wydają się być one niczym nieznacząca słoma na ulicy".

pañcama-puruṣārtha—premānandāmṛta-sindḥu
brahmādi-ānanda yāra nahe eka bindu
(C.c. *Ādi-līlā* 7.85)

„Przyjemności czerpane z *dharmy*, *arthy*, *kāmy* i *mokṣy* wydają się być kroplą w oceanie w obecności osoby, która rozwinęła *bhāvę*".

kṛṣṇa-nāmera phal' premā, sarva śāstre kaya
(C.c. *Ādi-līlā* 7. 86)

„Konkluzja wszystkich *śāstr* jest taka, że *prema* jest owocem *kṛṣṇa-nāmy*".

kali-kāle nāma-rūpe kṛṣṇa-avatāra
nāma haite haya sarva-jagat-nistāra
(C.c. *Ādi-līlā* 17.22)

„Święte imię Śrī Bhagavāna, *hare kṛṣṇa mahā-mantra*, jest Jego awatarem w tym wieku Kali. Poprzez słuchanie tego imienia, Śrī Kṛṣṇa towarzyszy nam bezpośrednio. Ktokolwiek działa w ten sposób, z pewnością jest wyzwolony".

avatari' caitanya kaila dharma pracāraṇa
kali-kāle dharma—kṛṣṇa-nāma-saṅkīrtana
(C.c. *Madhya-līlā* 11.98)

„Śrī Caitanya Mahāprabhu przyszedł w Kali-yudze by rozprzestrzenić *dharmę* tej ery, czyli intonowanie świętych imion Kṛṣny".

saṅkīrtana-yajñe tāṅre kare ārādhana
sei ta sumedhā āra—kali-hata-jana
(C.c. *Madhya-līlā* 11.99)

„Osoba, która czci Śrī Caitanyę Mahāprabhu poprzez wykonywanie *saṅkīrtana*, powinna być uważana za wielce inteligentną. Zrozumiałe jest to, że ten kto nie wykonuje *saṅkīrtana*, nie posiada żadnej inteligencji i równocześnie jest ofiarą Kali".

nirantara kara kṛṣṇa-nāma-saṅkīrtana
helāya mukti pābe, pābe prema-dhana
(C.c. *Madhya-līlā* 25.154)

„Zawsze intonuj *kṛṣṇa-nāma*, a wtedy z łatwością osiągniesz *mukti*. Na końcu otrzymasz skarb *kṛṣṇa-premy*".

eka 'nāmābhāse' tomāra pāpa-doṣa yābe
āra 'nāma' laite kṛṣṇa-caraṇa pāibe
(C.c. *Madhya-līlā* 25.199)

„Rozpocznij intonowanie *hare kṛṣṇa mahā-mantry*, nawet na poziomie *nāmābhāsa*, kiedy twoje intonowanie jest prawie czyste, wszystkie twe grzeszne reakcje zostaną zniszczone. Gdy będziesz intonował *hare kṛṣṇa* w doskonały sposób, osiągniesz schronienie lotosowych stóp Śrī Kṛṣṇy".

nāmera phale kṛṣṇa-pade prema upajaya
(C.c. *Antya-līlā* 3.178)

„Rezultat intonowania *nāmy* bez obraz jest taki, że osoba obudzi swą ekstatyczną miłość dla lotosowych stóp Kṛṣṇy".

kali-kālera dharma—kṛṣṇa-nāma-saṅkīrtana
(C.c. *Antya-līlā* 7.11)

„*Dharmą* w Kali-yudze jest intonowanie *kṛṣṇa-nāma saṅkīrtana*".

harṣe prabhu kahena— śuna svarūpa-rāma-rāya
nāma-saṅkīrtana kalau parama upāya
(C.c. *Antya-līlā* 20. 8)

„Wielce uradowany Śrī Caitanya Mahāprabhu powiedział, 'Moi drodzy Svarūpo Dāmodarze i Rāmānanda Rāyu, zrozumcie, że najprostszą drogą do osiągnięcia wyzwolenia w tym wieku Kali jest intonowanie *hari-nāma*' ".

saṅkīrtana-yajñe kalau kṛṣṇa-ārādhana
sei ta sumedhā pāya kṛṣṇera caraṇa
(C.c. *Antya-līlā* 20.9)

„W tym wieku Kali procedurą dla czczenia Kṛṣṇy jest wykonywanie *yajñi* poprzez intonowanie imienia Śrī Bhagavāna. Stosująca się do tego osoba uważana jest za inteligentną i z pewnością osiągnie ona lotosowe stopy Kṛṣṇy".

nāma-saṅkīrtane haya sarvānartha-nāśa
sarva-śubhodaya, kṛṣṇa-premera ullāsa
(C.c. *Antya-līlā* 20.11)

„Dzięki intonowaniu *kṛṣṇa-nāmy*, można pozbyć się wszelkich *anarth*. W ten sposób wszelka dobra fortuna zostaje przywołana i rozpoczyna się szczęście *kṛṣṇa-premy*".

khāite śuite yathā tathā nāma laya
kāla-deśā-niyama nāhi sarva-siddhi haya
(C.c. *Antya-līlā* 20.18)

„Ten kto intonuje święte imię podczas jedzenia czy spania, bez względu na czas i miejsce, osiąga wszelką doskonałość".

ei mata hañā yei kṛṣṇa-nāma laya

śrī-kṛṣṇa-caraṇe tāṅra prema upajaya
(C.c. *Antya-līlā* 20.26)

„Osoba z pewnością obudzi *premę* do lotosowych stóp Śrī Kṛṣṇy, jeśli intonuje *kṛṣṇa-nāmę* w ten sposób".

Śrīla Raghunātha dāsa Gosvāmī opisuje we wstępie do swego komentarza o *mahā-mantrze*:

ekadā kṛṣṇa-virahād
dhyāyantī priya-saṅgamam
mano-bāṣpa-nirāsārthaṁ
jalpatīdaṁ muhur muhuḥ

hare kṛṣṇa hare kṛṣṇa
kṛṣṇa kṛṣṇa hare hare
hare rāma hare rāma
rāma rāma hare hare

yāni nāmāni virahe
jajāpa vārṣabhānavī
tānye va tad-bhāva-yukto
gauracandro jajāpa ha

śrī-caitanya-mukhodgīrṇā
hare kṛṣṇeti varṇakāḥ
majjayanto jagat premṇi
vijayantāṁ tadāhvayāḥ

„Pewnego razu Śrīmatī Rādhikā czuła przytłaczającą rozpacz z powodu rozłąki z Jej ukochanym Śyāmasundarą i medytowała o spotkaniu z Nim. By ugasić ogień separacji, zaczęła intonować hare kṛṣṇa mahā-mantrę. Śrī Caitanya Mahāprabhu, który był pogrążony w nastroju Śrīmatī Rādhiki, także intonował te imiona. Tak więc, składające się z 32. sylab szesnaście imion Kṛṣṇy, czyli *hare kṛṣṇa mahā-mantra*, pochodzą z lotosowych ust

Śrī Caitanyi Mahāprabhu. Niech ta *mahā-mantra*, sprawiająca, iż cały wszechświat pogrąża się w *kṛṣṇa-premie*, będzie łaskawie i w widoczny sposób obecna ponad wszystkimi innymi. *Jaya ho*! *Jaya ho*! Zwycięstwo *mahā-mantry*!"

Mahā-mantra jest również wspomniana w *Brahmāṇḍa-Purāṇie*, *Uttara-khaṇḍa*, 6.55:

hare kṛṣṇa hare kṛṣṇa kṛṣṇa kṛṣṇa hare hare
hare rāma hare rāma rāma rāma hare hare

„Trzy imiona, Hare, Kṛṣṇa, oraz Rāma, będące w przypadku wołacza, tworzą *mahā-mantrę*".

Następujące *śloki* z *Śrī Caitanya-Bhāgavata* także ukazują wyższość *hari-nāmy*: (*Ādi* 14.137,139-143), (*Madhya* 6.117), (*Madhya* 23.74-78) oraz (*Madhya* 28.28).

„Kiedy mahā-bhāgavata bhaktowie widzą, że ich uczniowie są kwalifikowani, co znaczy, że są wdzięczni, cisi, zwycięzcy nad swymi zmysłami, czyści w sercu i ponad wszystko pełni przywiązania (anurāga) do Śrī Śrī Rādhā-Ramaṇa, błogosławią ich dając im łaskawie skomponowaną z trzech słów hare kṛṣṇa mahā-mantrę".

Śrī Gopāla Guru Gosvāmī

KOMENTARZE NA TEMAT MAHĀ-MANTRY

Mahā-mantra składa się z trzech słów. Każde z nich jest w przypadku wołacza[2], co oznacza że jest to wołanie, lub adresowanie.

Opis słodyczy nāmy

~Mādhurya-Mayī~

Tymi słowami są Hare, Kṛṣṇa oraz Rāma.

vijñāpya bhagavat-tattvaṁ
cid-ghanānanda-vigraham
haraty avidyāṁ tat-kāryam
ato harir iti smṛtaḥ

ānandaika-sukhaḥ śrīmān
śyāmaḥ kamala-locanaḥ
gokulānanda-do nanda
nandanaḥ kṛṣṇa īryate

vaidagdhī sāra-sarvasvaṁ

[2]Przypadek wołacza oznacza wołanie lub zwracanie się do kogoś. W gramatyce sanskrytu, ostatnia litera imienia czasami zmienia się w przypadku wołacza, np. 'Lalita', staje się 'Lalite'. Ta sama zasada dotyczy Harā, które staje się Hare. Imiona Kṛṣna i Rāma pozostają takie same.

mūrti-līlādhidaivatam
śrī-rādhāṁ ramaya nityaṁ
rāma ity abhidhīyate
(*Brahmāṇḍa-Purāṇa*)

„Śrī Bhagavān jest *sac-cid-ānanda vigraha*, czyli uosobieniem wieczności, wiedzy i szczęścia. Ponieważ jest On w stanie wykorzenić wszelką ignorancję, określenie Hari (ten, który odbiera) jest stosowną metodą do pamiętania Go. To jest jedyny lotosooki Nanda-Nandana, Śrī Śyāmasundara, ten który obdarza szczęściem mieszkańców Gokuli, o którym mówi się Kṛṣṇa (wszechatrakcyjny). Śrī Kṛṣṇa jest *līlā-vigraha* (uosobienie przygód) oraz klejnotem koronnym wszelkiego rodzaju wiedzy i mądrości. Ponieważ wiecznie cieszy się On małżeńskimi przygodami z Śrīmatī Rādhīką, jest On znany jako Rāma (ten który się cieszy)".

Opis bogactwa zawartego w świętym imieniu

~ Aiśvarya-Mayī~

Āgama-śāstra podaje:

harati tri-vidhaṁ tāpaṁ
janma-koṭi-śatodbhavam
pāpaṁ ca smaratāṁ yasmāt
tasmād dharir iti smṛtaḥ

kṛṣir bhū-vācakaḥ śabdo
ṇaś ca nirvṛtir vācakaḥ
tayor aikyaṁ paraṁ brahma
kṛṣṇa ity abhidhīyate

ramante yogino 'nante
satyānande cid-ātmani
iti rāma-padenāsau
paraṁ brahmābhidīyate

„Bhagavān Śrī Kṛṣṇa znany jest jako Hari, gdyż niszczy On trzy rodzaje nieszczęść związanych z niezliczonymi narodzinami, a także reakcje grzesznych uczynków popełnianych przez ciało, umysł i słowa tych *bhaktów*, którzy pamiętają Go. *Kṛṣ* znaczy wszechatrakcyjny, a *ṇa* oznacza szczęśliwy. Połączenie tych sylab odnosi się do Śrī Kṛṣṇy, wszechatrakcyjnego *parabrahmana*. *Yogīni* będący na transcendentalnej platformie, znajdują wielką przyjemność w medytacji o Nim jako o nieskończonej formie najwyższego szczęścia (*nityānanda-svarūpa*), oraz Tym, który posiada transcendentalną formę (*cinmaya-svarūpa*). Z tego powodu jest On nazywany Rāmą (najwyższy cieszący się)".

Komentarz objaśniający jak pamiętać Boską Parę zawartą w świętych imionach podczas intonowania

~Yugala-Smaraṇa-Mayī ~

Śruti-śāstra oświadcza:

mano harati kṛṣṇasya
kṛṣṇāhlāda-svarūpiṇī
tato harā śrī-rādhaiva
tasyāḥ saṁbodhanaṁ hare

apagṛhya trāpaṁ dharmaṁ
dhairyaṁ mānaṁ vraja-striyaḥ
veṇunā karṣati gṛhāt

tena kṛṣṇo' bhidhīyate

ramayaty aniśaṁ rūpa
lāvaṇyair vraja-yoṣitām
manaḥ pañcendriyānīha
rāmas tasmāt prakīrtitaḥ

„Śrī Rādhā jest *hlādinī-śakti* (energia przyjemności) Śrī Kṛṣṇy. Jest Ona znana jako Harā (ta która kradnie), gdyż potrafi Ona zauroczyć i skraść umysł Kṛṣṇy. Do Harā zwraca się jako Hare. *Vraja-rāja-kumāra*, Książę Vrajy, jest znany jako Kṛṣṇa. Ponieważ dźwięk Jego fletu jest niezwykle atrakcyjny dla młodych pasterek, tracą one swą naturalną nieśmiałość, poczucie *dharmy*, dumę, opanowanie i opuszczają swe rodziny. Dlatego, jest On znany jako Kṛṣṇa. Nadzwyczajne piękno jego formy (*rūpa-lāvaṇya*) napawa umysły i zmysły młodych pasterek stale nasilającym się szczęściem. Z tego powodu, jest On wysławiany jako Rāma".

Komentarz Śrīla Jīvy Gosvāmīego

Hare – Transcendentalne piękno Śrī Kṛṣṇacandry urzeka umysły wszystkich, jednakże Śrīmatī Rādhikā urzeka umysł Śrī Kṛṣṇy poprzez wykazywanie Swej niezrównanej inteligencji. Dlatego jest Ona znana jako Harā. Przypadek wołacza dla Harā jest Hare.

Kṛṣṇa – Przyozdobiony cechami, które oszałamiają trzy światy, Śrī Hari pociąga Śrīmatī Rādhikę Swym młodzieńczym pięknem i słodkim dźwiękiem Swego fletu. Dlatego nazywany jest On Kṛṣṇą, wszechatrakcyjnym.

Hare – Śrī Kṛṣṇa porwał pasterkę o sarnich oczach, Śrīmatī Rādhikę do ustronnego *kuñja* z dala od *rāsa-maṇḍala*. O fakcie tym dowiadujemy się z ust świętych mędrców *mahā-puruṣa*. Dlatego Rādhikā znana jest jako Harā. Harā w przypadku wołacza przybiera formę Hare.

Kṛṣṇa – Wspaniały, olśniewający blask emanujący z Jego ciemnych rąk i nóg może przekształcić złoty blask karnacji Rādhiki w połysk ciemnego szafiru *śyāma-varṇa*. Ten Rādhā-Ramaṇa Śyāmasundara nazywany jest Kṛṣṇą.

Kṛṣṇa – Śrī Hari zamanifestował Śyāma Kuṇḍa, najwyższe ze wszystkich *sarovar*, w lesie Vrajy, blisko Govardhana. Zrobił to zgodnie z pragnieniem Swojej ukochanej Śrī Rādhiki oraz przyciągnął On do niego wszystkie *tīrthy*. Ludzie uczeni, którzy rozumieją tę głęboką tajemnicę, nazywają Go Kṛṣṇą.

Kṛṣṇa – Pomimo iż Jego rozrywki na brzegach Yamuny we Vṛndāvanie zadziwiają świat, wszechatrakcyjny *dhīra-lalita-nāyaka* Śrī Hari jest przyciągany przez transcendentalną *premę* Śrī Rādhiki, która jest sławiona jako *mahābhāva*. Z tego powodu, ludzie uczeni nazywają Go Kṛṣṇą.

Hare – Mieszkając we Vrajy, Śrī Kṛṣṇa odebrał siły życiowe potężnemu demonowi-bykowi Ariṣṭāsurze. Widząc to, Śrīmatī Rādhikā w wielkiej radości głośno zaintonowała ”Hari Hari”! Z tej przyczyny, Śrī Rādhā jest znana jako Harā. Harā jest adresowana jako Hare.

Hare – Śrī Rādhikā śpiewa o rozrywkach Śrī Kṛṣny w niewyraźnych tonach, lecz czasami z powodu głębokiego uczucia, śpiewa głośno. Dlatego uczeni, którzy są obeznani w *rasa-tattvie*, mówią o Niej Harā. Harā jest adresowana jako Hare.

Hare – We Vṛndāvanie, Śrī Rādhikā żartobliwie wykrada flet, gdy wypada on z rąk pogrążonego w *rasie* Śrī Kṛṣṇy. Dlatego Rādhikā Devī jest znana jako Harā. Zwracając się do Harā mówimy Hare.

Rāma– Śrī Kṛṣṇa jest *parirambha-vicakṣaṇa*, najlepszym wśród ekspertów w sztuce obejmowania ukochanej. Tak więc, jest On znany jako Rāma, gdyż przechadza się On ze Śrī Rādhiką bawiąc i ciesząc się z Nią w *kuñjach* Govardhana.

Hare – Śrī Rādhikā jest najbardziej łaskawa. Usuwa Ona wszelkie cierpienia *bhaktów* i każdego dnia obdarza ich wewnętrznym szczęściem. Tak więc, nazywana jest Ona Harā i adresowana Hare.

Rāma – Umysły *bhaktów*, którzy praktykują *bhajana*, czerpią radość z *paramānanda-sindhu*, najwyższego oceanu szczęścia, Śrī Kṛṣṇy. Z tego powodu, Śyāmasundara *vigraha*, Śrī Kṛṣṇa, jest znany jako Rāma.

Rāma – W *kuñjach*, Śrīmatī Rādhikā sprawia przyjemność Śrī Hari Swą *premą*. Dlatego, zgodnie z definicją *ramayati ānandayati*, 'Ten, który daje rozkosz i szczęście', jest nazywany Rāmą. Śrī Kṛṣṇa jest także znany jako Rāma, gdyż jednoczy się On z Śrī Rādhą.

Rāma – Gdy Śrī Kṛṣṇa, Ten który sprawia przyjemność *bhaktom,* zobaczył przestraszonych i płaczących Vrajavāsī z powodu wszechogarniającego ognia, połknął On pożar lasu, sprawiając im w ten sposób wielką przyjemność. Dlatego, Śrī Kṛṣṇa, który angażuje swych *bhaktów* do zabaw z Nim, nazywany jest Rāmą.

Hare – Śrī Kṛṣṇa udał się do Mathurā Purī, by zabić Kaṁsę i inne demony. Jego jedynym zamierzeniem był powrót do Vrajy i spotkanie ze Śrī Rādhiką. Ona przyciąga Śrī Kṛṣṇę z *dhām*, takich jak Mathurā i sprowadza Go do Vrajy. Dlatego jest Ona nazywana Harā (ta, która wykrada). Do Harā zwracamy się Hare.

Hare – Śrī Nanda-nandana przybył z Mathury i Dvāraki, by odgonić wszelkie nieszczęścia Vrajavāsī. Ten Nanda-nandana, którego przygody urzekają umysł Śrī Rādhiki, jest nazywany Hari. Słowo Hari staje się Hare w przypadku wołacza.

W ten sposób kończy się komentarz na temat mahā-mantry Śrīla Jīvy Gosvāmīego

Komentarz Śrī Gopāla Guru Gosvāmīego

Mahā-bhāgavata bhaktowie zawsze pamiętają wszech-szczęśliwego *śyāma-kiśora-vigraha*, Śrī Rādhā-Ramaṇę, który może zniszczyć ignorancję, jak i również materialną egzystencję powstającą z niewiedzy.

Kiedy *mahā-bhāgavata bhaktowie* widzą, że ich uczniowie są kwalifikowani, co znaczy że są wdzięczni, cisi, zwycięzcy nad swymi zmysłami, czyści w sercu i ponad wszystko pełni przywiązania (*anurāga*) do *Śrī Śrī Rādhā-Ramaṇa*, błogosławią ich dając im łaskawie skomponowaną z trzech słów *hare kṛṣṇa mahā-mantrę*.

Komentarz o słowie „Hare" zawartym w mahā-mantrze

Hare – Ogień może spalić wszystko, nawet, jeśli nie chcemy aby się tak stało. Podobnie, Prabhu może usunąć wszelkie grzechy osoby o podłym umyśle niezależnie od jego nastroju podczas pamiętania Go. Dlatego Jego imię jest Hari, Ten, który wykrada.

Sac-cid-ānanda-vigraha Bhagavān ujawnia Swą *tattvę* (prawdę) w sercach tych, którzy intonują i pamiętają Jego imiona. Jednocześnie niszczy On mieszczącą się tam ignorancję. Ten Prabhu pamiętany jest poprzez imię Hari.

Jest On nazywany Hari, gdyż usuwa trzy rodzaje nieszczęść poruszających się jak i nieruchomych żywych istot. Umysły zwykłych ludzi są urzeczone słuchaniem i intonowaniem o Jego transcendentalnych cechach. Dlatego, imię Jego jest Hari. Jego słodkie piękno i elegancja urzeka miliony *kāmadevów* (kupidynów) jak również innych Jego ekspansji. Stąd, Książę Vrajy, Śrī Kṛṣṇa, nazywany jest imieniem Hari. Forma wołacza od Hari to Hare.

Aby sprawić miłosną przyjemność płynącą z *rāsy*, Śrīmatī Rādhikā urzeka umysł Kṛṣṇy poprzez Swą formę, cechy oraz manifestację *premy*. Tak więc, delikatne osoby rozmawiają i śpiewają o *hlādini-śakti* Śrī Kṛṣṇy, Vṛṣabhānu-nandinī Śrī Rādhice, używając imienia Harā. Zwracanie się do Harā jest Hare.

Komentarz o słowie „Kṛṣṇa" zawartym w mahā-mantrze

Kṛṣṇa – Czasownik *kṛṣ* oznacza wszechatrakcyjny, za to *ṇa* znaczy w pełni szczęśliwy. Połączone te słowa, wskazują na wszechatrakcyjnego i wiecznie szczęśliwego *parabrahmę*, znanego pod imieniem Śrī Kṛṣṇa.

Ten Śrī Govinda, mając wieczne, pełne wiedzy i szczęścia ciało oraz będąc oryginalną i pierwotną przyczyną wszystkich przyczyn, znany jest pod imieniem Kṛṣṇy.

Lotosooki, o ciemno-niebieskiej karnacji Syn Króla Nandy jest jedynym źródłem szczęścia dla mieszkańców Gokuli. Mówi się o Nim Kṛṣṇa.

Komentarz o słowie „Rāma" zawartym w mahā-mantrze

Rāma – Śaṅkarajī rzekł do Pārvatī, „*He* Devī! Wymawianie pierwszej sylaby słowa Rāma (*rā*) sprawia, że wszelkie grzechy opuszczają ciało, z

kolei gdy ktoś wypowie sylabę *ma*, usta jego zamkną się tak, iż nie mogą one wejść tam z powrotem.

Yogīni medytują o *para-tattvie*, czyli nieograniczonej, transcendentalnej prawdzie oraz uosobieniu przyjemności. Ten *paratattva paraṁ brahma* znany jest jako Rāma.

Przewodnie bóstwo (*adhiṣṭhātṛ-deva*) wszystkich wypełnionych przygodami *ras*, najlepszy pośród psotników, *rasika-śekhara* Śrī Kṛṣṇa wiecznie bawi się ze Śrīmatī Rādhiką. Tak więc, mówi się o Nim Rāma.

Śrī Kṛṣṇa przyciąga umysł Śrī Rādhiki i w ten sposób bawi się z Nią biorąc udział w różnych przygodach. Dlatego jest On znany jako Rāma. W *Krama-dīpice*, Śrī Kṛṣṇa powiedział Candramie, Księżycowi, „ Imię Rādhy jest setki razy wznioślejsze od Moich imion. Nawet Ja nie wiem, jakie korzyści czekają osobę, która intonuje i pamięta Śrī Rādhę".

Inne wyjaśnienia słów mahā-mantry są następujące:

Hare - *kṛṣṇasya mano haratīti harā rādhā, tasyāḥ saṁbodhane he hare*: Śrīmatī Rādhikā, która skrada umysł Kṛṣṇy, nazywana jest Harā. Wołacz od Harā to Hare.

Kṛṣṇa - *rādhāyā manaḥ karṣatīti kṛṣṇaḥ tasya saṁbodhane he kṛṣṇa*: Kṛṣṇa oznacza Tego, który przyciąga umysł Śrī Rādhy. Zwracanie się do Niego to '*He* Kṛṣṇa'!

Hare - *kṛṣṇasya loka-lajjā-dhairyādi sarvaṁ haratīti harā rādhā, tasyāh saṁbodhane he hare*: Śrī Rādhikā sprawia, iż Kṛṣṇa traci (*harā*) Swą wszelką reputację, taką jak nieśmiałość, powagę, cierpliwość, skromność, itd. Zwracanie się do Niej to '*He* Hare'!

Kṛṣṇa - *rādhāyā loka-lajjā-dhairyādi sarva-karṣatīti kṛṣṇaḥ, tasya saṁbodhane he kṛṣṇa*: Ten, który przyciąga Śrīmatī Rādhikę w taki

sposób, że traci Ona Swą nieśmiałość i cierpliwość, nazywany jest Kṛṣṇa. Zwracanie się do Niego to '*He* Kṛṣṇa'!

Kṛṣṇa - *yatra yatra rādhā tiṣṭhati gacchati vā tatra tatra sā paśyati kṛṣṇo māṁ spṛśati, balāt kañcukādikaṁ sarvaṁ haratīti kṛṣṇaḥ, tasya saṁbodhane he kṛṣṇa*: Gdziekolwiek Śrīmatī Rādhikā stoi czy idzie, widzi Ona Śrī Kṛṣṇę dotykającego Ją i ciągnącego Jej sari; w ten sposób czuje Ona do Niego wielką atrakcję. Z tego powodu jest On nazywany Kṛṣṇa (wszechatrakcyjny) i woła się Go '*He* Kṛṣṇa'!

Kṛṣṇa - *punar harṣatāṁ gamayati vanaṁ karṣatīti kṛṣṇaḥ, tasya saṁbodhane he kṛṣṇa*: Sprawia On przyjemność Śrī Rādhice, która odważnie wchodzi do lasu Vṛndāvany, będąc nieodparcie przyciąganą przez dźwięk Jego fletu. W ten sposób jest On nazywany Kṛṣṇą i wołany '*He* Kṛṣṇa'!

Hare - *yatra kṛṣṇo gacchati tiṣṭhati vā tatra tatra paśyati rādhā mamāgre pārśve sarvatra tiṣṭhati viharati iti harā rādhā, tasyāḥ saṁbodhane he hare*: Śrī Kṛṣṇa widzi Rādhę obok Siebie gdziekolwiek On stoi czy idzie – w jakimkolwiek kierunku – stąd Jego świadomość staje się Nią urzeczona. Dlatego nazywana jest Ona Harā. Tytułowanie Jej to '*He* Hare'!

Hare - *punas taṁ kṛṣṇaṁ harati sva-sthanam abhisārayatīti harā rādhā, tasyāḥ saṁbodhane he hare*: Ona ponownie wymyka się z Kṛṣṇą na tajemne spotkanie, dlatego tytułuje się Ją Harā. Harā zmienia się w Hare w przypadku wołacza.

Hare - *kṛṣṇaṁ vanaṁ harati vanam āgamayatīti harā rādhā, tasyāḥ saṁbodhane he hare*: Śrī Rādhā siłą zabiera Kṛṣṇę do leśnych gajów Vṛndāvany. Tak więc, Śrī Rādhika jest nazywana Harā. Zwrot do Niej to '*He* Hare'!

Rāma - *ramayati tāṁ narma-nirīkṣaṇādineti rāmaḥ, tasya saṁbodhane he rāma*: Swawolny śmiech i spojrzenie Śrī Kṛṣny sprawiają przyjemność

Śrīmatī Rādhice, dlatego imię Jego jest Rāma. Zwrot do Niego to '*He* Rāma'!

Hare - *tāt-kālikaṁ dhairyāvalaṁbanādikaṁ kṛṣṇasya haratīti harā rādhā tasyāh sambodhane he hare*: Towarzystwo Śrī Rādhiki sprawia, że Kṛṣṇa niespodziewanie traci panowanie nad Sobą. Dlatego jest Ona Harą. Zwrot do Niej to 'He Hare'!

Rāma - cumbana-stanākarṣaṇālinganādibhiḥ ramate iti rāmaḥ tasya saṁbodhane he rāma: Poprzez poufne pieszczoty i objęcia Kṛṣṇa cieszy się Śrī Rādhą. Zwrot do Niego to '*He* Rāma'!

Rāma - punas tāṁ puruṣocitāṁ kṛtvā ramayatīti rāmaḥ, tasya saṁbodhane he rāma: Kṛṣṇa jest Tym, który cieszy się małżeńskimi przygodami ze Swą małżonką Śrī Rādhą, sprawiając, że odgrywa Ona dominującą rolę w ich miłości. Dlatego jest On nazywany Rāmą (cieszący się). Zwrot do Niego to '*He* Rāma'!

Rāma - punas tatra ramate iti rāmaḥ, tasya saṁbodhane he rāma: Ponieważ On nieustannie czerpie przyjemność, nazywa się Go Rāmą oraz woła '*He* Rāma'!

Hare - punarāsānte kṛṣṇasya mano hṛtvā gacchatīti harā rādhā, tasyāḥ saṁbodhane he hare: Gdy *rāsa-līlā* się kończy, skrada Ona umysł Śrī Kṛṣṇy i odchodzi. Dlatego jest Ona nazywana Harā, a zwraca się do Niej '*He* Hare'!

Hare - *rādhāyā mano hṛtvā gacchatīti hariḥ kṛṣṇaḥ, tasya saṁbodhane he hare*: Podobnie, pod koniec *rāsa-līly*, Śrī Kṛṣṇa także pochwyca umysł Śrī Rādhiki. Tak więc jest On nazywany Hari. Tutaj zwrot do Kṛṣṇy to '*He* Hare'!

W ten sposób kończy się komentarz na temat mahā-mantry Śrī Gopāla Guru Gosvāmīego

Komentarz Śrī-Raghunātha dasa Gosvāmiego-kṛtā mahāmantra-vyākhyā

Poufny komentarz o mahā-mantrze napisany przez Śrila Raghunātha Dāsa Gosvāmīego.

ekadā kṛṣṇa-virahād
dhyāyantī priya-saṅgamam
mano-bāṣpa-nirāsārthaṁ
jalpatīdaṁ muhur muhuḥ
hare kṛṣṇa hare kṛṣṇa
kṛṣṇa kṛṣṇa hare hare
hare rāma hare rāma
rāma rāma hare hare

he hare— sva-nāma-śravaṇa-mātreṇa sva-mādhuryeṇa ca mac-ceto harasi.
tatra hetuḥ: he kṛṣṇa iti. kṛṣ-śabdasya sarvārthaḥ ṇaś ca ānanda-svarūpa iti svārthe ṇaḥ. sac-cid-ānanda-svarūpaka iti svīyena sārva-dik-paramānandena sārvādhikaparamānandena vā pralobhya iti bhāvaḥ.
tataś ca he hare— vaṁśī-vādane mama dhairya-lajjāgurubhayādikam api harasi.
tataś ca he kṛṣṇa— svāṅga-saurabheṇa māṁ sva-gṛhebhyo vṛndavanaṁ pratyākarṣasi.
tataś ca he kṛṣṇa— vanaṁ praviṣṭāyā me kañcukīṁ sahasaivāgatya karṣasi.

tataś ca he kṛṣṇa— svāṅga-lāvaṇyena sarvādhikānandena ca māṁ pralobhya mat kucau karṣasi (nakhair ākarṣasi).
tataś ca he hare— sva-bāhu-nibaddhāṁ māṁ puṣpa-śayyāṁ prati harasi.
tataś ca he hare— tatra niveśitāyā me antarīyam api balād harasi.
tataś ca he hare—antarīya-vasana-haraṇa-miṣeṇātma-viraha-pīḍāṁ

sarvam eva harasi.

tataś ca he rāma — svacchandaṁ mayi ramase.
tataś ca he hare— yad avaśiṣṭaṁ me kiñcid vāmyam āsīt tad api harasi.
tataś ca he rāma— māṁ ramayasi svasmin puruṣāyitām api karoṣi.
tataś ca he rāma— ramaṇīya-cūḍā-maṇe tava navīna-vaktramādhuryam api niḥśaṅkaṁ tad-ātmānaṁ tava rāmaṇīyakaṁ man-nayanābhyāṁ dvābhyām evāsvādyate iti bhāvaḥ.

tataś ca he rāma— ramaṇaṁ ramaḥ ramasya bhāvaḥ rāmaḥ; he rāma! tadā tvaṁ sākṣād ramaṇa-vid eva bhāvarūpo'prākṛta-kandarpa eva bhavasi, athavā na kevalaṁ ramaṇa-rūpeṇāpi ramaṇa-kartu ramaṇa-prayojakaḥ kintu tadbhāva-rūpā rati-mūrtir iva tvaṁ bhavasīti bhāvaḥ.
tataś ca he hare—mac-cetanā-mṛgīm api harasi, mām ānanda-mūrcchitāṁ karoṣīti bhāvaḥ.

yato he hare— siṁha-svarūpa! tad api tvaṁ rati-karmaṇi siṁha iva mahā-prāgalbhyaṁ prakaṭayasīti bhāvaḥ evaṁ bhūtena tvayā preyasā viyuktāham kṣaṇam api kalpakoṭim iva yāpayituṁ kathaṁ prabhāvāmīti svayam eva vicārasya ii nāma ṣoḍaśakasyābhiprāyaḥ. tataś ca nāmabhiś cumbakair iva kṛṣṇaḥ kṛṣṇayā sahasaivākṛṣto milita paramānanda eva. tasyāḥ sva-sakhīnāṁ tat-parivāra-vargasya tad-bhāva-sādhakānām arvācīnānām api śrī-rādhā-kṛṣṇau mānasaṁ saṁpūrayataḥ.

W ten sposób kończy się komentarz o mahā-mantrze Śrī Raghunātha Dāsa Gosvāmīego

He Hare! - *mac-cittaṁ hṛtvā bhava-bandhān mocaya*: *He* Hare! Proszę, urzeknij mój umysł i uwolnij mnie z materialnej egzystencji.

He Kṛṣṇa! - *mac-cittam ākarṣa*: *He* Kṛṣṇa! Proszę, przyciągnij mój niespokojny umysł w Twoją stronę.

He Hare! - *sva-mādhuryeṇa mac-cittaṁ hara*: *He* Hare! Urzeknij mój umysł Swą spontaniczną *mādhuryą*.

He Kṛṣṇa! - *sva-bhakta-dvārā bhajana-jñāna-dānena maccittaṁ śodhaya*: *He* Kṛṣṇa! Proszę, spraw, by mój umysł stał się czysty dzięki wiedzy o *bhajanie*, która została dana przez Twoich *bhaktów* posiadających zrozumienie nauk *bhakti-tattvy*.

He Kṛṣṇa! - *nāma-rūpa-guṇa-līlādiṣu man-niṣṭhāṁ kuru*: *He* Kṛṣṇa! Proszę, spraw, abym osiągnął niezachwianą wiarę w Twoje imię, formę, cechy oraz przygody.

He Hare! - *nija-sevā-yogyaṁ māṁ kuru*: *He* Hare! Proszę, spraw, bym stał się kwalifikowany by pełnić służbę dla Ciebie.

He Hare! - *sva-sevām ādeśaya*: *He* Hare! Proszę, spraw, abym stał się kwalifikowany i zleć mi służbę dla Ciebie.

He Hare! - *sva-preṣṭhena saha svābhīṣṭa-līlāṁ śrāvaya*: *He* Hare! Proszę, spraw bym mógł słuchać o Twych przygodach z Twoimi najdroższymi *bhaktami*.

He Rāma! - *preṣṭhayā saha svābhīṣṭa-līlāṁ māṁ śrāvaya*: *He* Rāma! Rādhikā-Rāmaṇa! Spraw bym mógł słuchać o Twoich pełnych uczuć

rozrywkach oraz słyszeć Twój czuły głos w towarzystwie Twej ukochanej Rādhiki w Gokuli.

He Hare! - *sva-preṣṭhena saha svābhīṣṭa-līlāṁ māṁ darśaya*: *He* Hare! Śrīmatī Rādhike! Proszę, ukaż mi najdroższe Twemu sercu przygody z Twoim ukochanym Śrī Kṛṣṇą.

He Rāma! - *preṣṭhayā saha svābhīṣṭa-līlāṁ māṁ darśaya*: *He* Rāma! Rādhikā-Rāmaṇa! Proszę, ukaż mi Twoje rozrywki z Twoją ukochaną.

He Rāma! - *nāma-rūpa-guṇa-līlā-smaraṇādiṣu māṁ yojaya*: *He* Rāma! O Ty, który oddajesz się zabawom ze Swoimi wiecznymi towarzyszami, proszę, zaangażuj mnie w pamiętanie o Twoich imionach, formie, cechach oraz przygodach.

He Rāma! - *tatra māṁ nija-sevā-yogyaṁ kuru*! O Ty, który sprawiasz przyjemność Swoim wiecznym towarzyszom, Śyāmo! Proszę, spraw, abym stał się kwalifikowany do Twojej służby podczas rozpamiętywania o Twoich imionach, formie, cechach i przygodach.

He Hare! - *māṁ svāṅgī kṛtya ramasva*: *He* Hare! Proszę, przyjmij tą upadłą, niegodziwą osobę i rozporządzaj mną w sposób, na jaki zasługuję.

He Hare! - *mayā saha ramasva*: *He* Hare! Proszę, odegraj Swoje transcendentalne zabawy razem ze mną. Jest to moją jedyną modlitwą, którą kieruję do Twych lotosowych stóp.

(Śrī Caitanya-Śikṣāmṛta)

W ten sposób kończy się komentarz o mahā-mantrze Śrī Saccidānandy Bhaktivinoda Ṭhākura

nara harināma antare acchu bhāvaha
habe bhava-sāgare pāra
dhara re śravaṇe nara harināma sādare
cintāmaṇi uha sāra

„O bracie! Gdy już wewnętrznie osiągnąłeś pełną świadomość tej *hari-nāmy*, możesz przejść nad oceanem *saṁsāry*. Gdy ta *hari-nāma* zostanie z szacunkiem usytuowana w uchu, może być ona spijana, słuchana i pochłaniana, ponieważ jej całą esencją jest *cintāmaṇi*".

yadi kṛta-pāpi ādare kabhu mantraka
rāja śravaṇe kare pāna
śrī kṛṣna caitanya bale haya tacchu durgama
pāpa tāpa saha trāṇa

„Śrī Kṛṣṇa Caitanya Mahāprabhu ogłosił, że jeśli grzeszna osoba chociaż raz wypowie tę królową wśród mantr, słuchając *śrī-nāmę* z szacunkiem, wówczas wszystkie jej grzechy zostaną pokonane wraz z wszelkimi nieszczęściami palącego ognia materialnej egzystencji (*adhyātmika, adhibhautika i adhidaivika*)".

karaha gaura-guru-vaisṇava-āśraya
laha nara harināma-hāra
saṁsāre nāma lai sukṛti haiyā tare
āpāmara durācāra

„O bracie! Przyjmując schronienie Gaury, Guru i Vaiṣṇavów, weź tą girlandę Śrī Hari-nāmy. Nawet najbardziej nieszczęsne i grzeszne osoby w tej *saṁsārze* staną się oczyszczone dzięki intonowaniu *hari-nāmy*".

ithe kṛta-viṣaya-tṛṣṇa pahuñ-nāma-hārā
yo dhāraṇe śrama-bhāra
ku-tṛṣna jagadānanda kṛta-kalmaṣa

„Jako rezultat porzucenia świętego imienia, Jagadananda pozostaje w materialnym świecie zajęty przyziemnymi sprawami. Przyczyną jest jego głębokie przywiązanie do zadowalania zmysłów i zaangażowanie w grzeszne czynności. Jest jak robotnik noszący niepotrzebnie ciężary i w ten sposób pozostaje więźniem tego materialnego świata".

(*Śrī Pada-kalpataru Gaurapada-taraṅginī, Taraṅga 1, uchhvāsa* 2, *pada* 59)

1						3			
nara	***ha***	*ri-nāma anta*	***re***	*acchu bhāvaha*	***ha***	*be bhavasāga*	***re***	*p ā r a*
dhara	***re***	*śravaṇe nara*	***ha***	*ri-nāma sāda*	***re***	*cintāmaṇi u*	***ha***	*s ā r a*
yadi	***kṛ***	*ta-pāpi āda*	***re***	*kabhumantraka-*	***rā***	*ja śravaṇe ka*	***re***	*p ā n a*
śrīkṛ	***ṣṇa***	*caitanya bale*	***ha***	*ya tacchudurga*	***ma***	*pāpa tāpa sa*	***ha***	*t r ā ṇ a*
kara	***ha***	*gaura-guru-vai*	***ṣṇa***	*va āśraya la*	***ha***	*nara harinā*	***ma***	*h ā r a*
saṁsā	***re***	*nāma lai su*	***kṛ***	*ti haiyā ta*	***re***	*āpāmara du*	***rā***	*c ā r a*
ithe	***kṛ***	*ta - viṣaya - tṛ*	***ṣṇa***	*pahuñ-nāma-hā*	***rā***	*yo dhāraṇe śra*	***ma***	*b h ā r a*
kutṛ	***ṣṇa***	*jagadānanda*	***kṛ***	*ta-kalmaṣa ku*	***ma***	*ti rahala kā*	***rā***	*g ā r a*
			2				4	

hare kṛṣṇa hare kṛṣṇa kṛṣṇa kṛṣṇa hare hare
hare rāma hare rāma rāma rāma hare hare

This illustration reveals the *hare kṛṣṇa mahā-mantra* concealed within the *Pada-kalpataru* song on the opposite page.

Ta ilustracja ujawnia hare kṛṣṇa mahā-mantrę, która została ukryta w pieśni Pada-kalpataru na przeciwnej stronie.

Chwały Śri Hari-Nama

W *śāstrach* można znaleźć wiele opisów chwał imienia Śrī Bhagavāna. Część z nich będzie wspomniana tutaj.

„Śrī Kṛṣṇa-nāma jest najsłodszą ze słodkich i najpomyślniejszą z pomyślnych. Jest ona rozkwitającym pnączem, wiecznym i w pełni dojrzałym owocem Bhāgavata, jak i uosobieniem wiedzy, cit-śakti. O najlepszy z dynastii Bhṛgu! Nawet jeśli ktoś wypowie święte imię tylko raz z wiarą lub obojętnością na pokusy tego świata (helā), jest on natychmiast wyzwolony z tego oceanu narodzin i śmierci”!

Śrī-Hari-Bhakti-Vilāsa 11.234

Nāma-Svarūpa - Wrodzona forma świętego imienia

nāma cintāmaniḥ kṛṣṇaś
caitanya-rasa-vigrahaḥ
pūrnaḥ śuddho nitya-mukto
'bhinnatvān nāma-nāminoḥ

(*Śrī-Bhakti-Rasāmṛta-Sindhu* Eastern Division, Druga Fala 108)

„Ponieważ nie ma żadnej różnicy między *nāmą* (imię Kṛṣṇy), a *nāmī* (Kṛṣṇa), *Śrī kṛṣṇa-nāma* obdarza wszelkimi błogosławieństwami, niczym *cintāmaṇi-svarūpa* (oryginalny kamień szlachetny spełniający życzenia) oraz jest Samym Śrī Kṛṣṇą, który jest *caitanya-rasa-vigraha* (w pełni świadoma forma *rasy*). Śrī Nāma jest kompletna, wiecznie wyzwolona oraz znajduje się poza wpływem *māyi*".

W **Kali-Yudze Nāma** obdarza wszelką doskonałością

kaler doṣa-nidhe rājann
asti hy eko mahān guṇaḥ
kīrtanād eva kṛṣṇasya
mukta-saṅgaḥ paraṁ vrajet
(*Śrīmad-Bhāgavatam* 12.3.51)

„Mój drogi Królu, pomimo iż Kali-yuga jest oceanem wad, wciąż istnieje jedna zaleta tego wieku. Zwyczajnie poprzez intonowanie *hare kṛṣṇa mahā-mantry*, można stać się wyzwolonym z materialnej niewoli i osiągnąć schronienie Bhagavāna".

kṛte yad-dhyāyato viṣṇuṁ
tretāyāṁ yajato makhaiḥ
dvāpare paricaryāyāṁ
kalau tad dhari-kīrtanāt
(*Śrīmad-Bhāgavatam* 12.3.52)

„Rezultat osiągany w Satya-yudze poprzez medytację o Śrī Bhagavānie (*dhyāna*), w Tretā-yudze poprzez wykonywanie wystawnych *yajñi*, a w Dvāpara-yudze poprzez wykonywanie *arcana*, jest z łatwością osiągalny w Kali-yudze poprzez wykonywanie *hari-nāma-kīrtana*".

kali-kāle nāma-rūpe kṛṣṇa-avatāra
nāma haite haya sarva-jagat-nistāra
(*Śrī-Caitanya-caritāmṛta Ādi* 17.22)

„W Kali-yudze awatar Śrī Kṛṣṇy przychodzi w formie Jego imienia poprzez intonowanie którego, cały świat może zostać wyzwolony".

nāma vinā kali-kāle nāhi āra dharma
sarva-mantra-sāra nāma ei śāstra-marma
(*Śrī-Caitanya-caritāmṛta Ādi* 7.74)

„W Kali-yudze nie ma żadnej innej *sādhany*, prócz intonowania *hari-nāma*. Jest to esencją wszystkich *mantr* wedyjskich. We wszystkich *śāstrach* jest to podstawową nauką o *nāma-tattvie*".

aṁhaḥ saṅharate 'khilaṁ sakṛd
udayād eva sakala-lokasya
taraṇir iva timira-jaladhim
jayati jagan-mangalaṁ harer nāma

(Śri-Padyavali, śloka 16, skomponowana przez *Śrīla Śrīdhara Svāmīego)*

„Wszelka chwała *hari-nāmie*, które jest pomyślne dla całego świata! Tak jak wschodzące słońce rozprasza ciemność, tak *hari-nāma*, jeśli wzejdzie choć raz, może zniszczyć czyjeś wszystkie grzechy".

ākṛṣṭiḥ kṛta-cetasāṁ sumanasām ucchāṭanaṁ cāṁhasām
ā-caṇḍālam amūka-loka-sulabho vaśyaś ca mukti-śriyaḥ
no dīkṣāṁ na ca sat-kriyāṁ na ca puraścaryāṁ manāg īkṣate
mantro 'yaṁ rāsanā-spṛg eva phalati śrī-kṛṣṇa-nāmātmakaḥ
(*Śrī-Padyāvalī* 18)

„Umysły tych, którzy są *guṇātīta* (poza trzema siłami natury materialnej-*guṇāmi*), przyciągane są do *nāmy*. *Nāma* wykorzenia wszelkie grzechy. Przewyższa bogactwo *mukti*, wyzwolenia. Śrī Kṛṣṇa *nāma-svarūpa* (Kṛṣṇa w formie *mahā-mantry*) jest z łatwością osiągana przez tych, którzy są wykształceni i elokwentni jak również przez cāṇḍālas, zjadaczy psiego mięsa. Nagradza On rezultatami nawet przy początkowym kontakcie z językiem. Nie zważa na to, czy osoba dostała inicjację *dīkṣā*, wykonywała pobożne czynności, czy przyjmowała śluby surowego i prostego życia".

Chwały intonowania Śrī Nāmy przewyższają chwały bezpośredniej realizacji Brahmy

yad-brahma-sākṣāt-kṛti-niṣṭhayāpi
vināśam āyāti vinā na bhogaiḥ
apaiti nāma-sphuraṇena tat te
prārabdha-karmeti virauti vedaḥ
(*Śrī-Kṛṣṇa-Nāmāṣṭakam* 4, Śrīla Rūpa Gosvāmī)

„O *nāma*! *Vedy* głośno oznajmiają, iż rezultaty grzesznych reakcji (*prārabdha-karma*), które nie mogą być wyeliminowane nawet poprzez niezachwianą medytację o bezosobowym *brahmanie*, od razu zostają złagodzone dzięki Twemu pojawieniu się na języku *bhakty* i w ten sposób nawet nie zazna on żadnego cierpienia".

Wyższość **Nāma Kīrtana** (intonowanie świętego imienia)

agha-cchit-smaraṇaṁ viṣṇor
bahv-āyāsena sādhyate
oṣṭha-spandana-mātreṇa
kīrttanas tu tato varam
(*Śrī-Hari-Bhakti-Vilāsa*, 11/236 *Vaiṣṇava-Cintāmaṇi-Vākya*)

„Pomimo, iż *Śrī-Viṣṇu-smaraṇam*, pamiętanie o *Visnu*, niszczy wszelkie grzechy, można je w pełni rozwinąć po długim czasie i pokonaniu wielu trudności. Jednakże *Viṣṇukīrtanam*, intonowanie Jego imion jest wznioślejsze, gdyż zaledwie gdy *Śrī Kṛṣṇa-nāma* zawibruje na czyichś ustach (tj. *nāmābhāsa*), wtedy osoba ta zostaje uwolniona z niewoli cyklu *saṁsāry*".

Wyższość Nāma Kīrtana w porównaniu do Dhyāna (medytacja) & Pūjā (świątynne czczenie)

jayati jayati nāmānanda-rūpaṁ murārer
viramita-nija-dharma-dhyāna-pūjādi-yatnam
katham api sakṛd āttaṁ mukti-daṁ prāṇināṁ yat
paramamṛtam ekaṁ jīvanaṁ bhūṣaṇaṁ me
(*Śrī-Bṛhad-Bhāgavatāmṛtam* 1.1.9,
Śrīla Sanātana Gosvāmī)

„Wszelka chwała, wszelka chwała imieniu Śrī Kṛṣṇy Murāriego, uosobieniu duchowego szczęścia! Zatrzymuje ono cykl narodzin i śmierci, jak i uwalnia od wszystkich bolesnych starań w praktykowaniu religii, medytacji, dobroczynności, czczenia bóstw i wyrzeczeń. Obdarza ono wyzwoleniem tego, kto wypowie je nawet raz. *Kṛṣṇa-nāma* wyróżnia się jako największy nektar i jedyny skarb mego życia".

yena janma-śataiḥ pūrvāṁ
vāsudevaḥ samarcitaḥ
tan-mukhe hari-nāmāni
sadā tiṣṭhanti bhārata
(*Śrī-Hari-Bhakti-Vilāsa* 11. 237)

„O wielki potomku Bharaty! Imię Śrī Hari wiecznie pozostanie na ustach tych, którzy już przez setki żyć wykonywali *arcana* (czczenie) Vāsudevy".

Śrī Nāma nie jest zależna od miejsca, czasu i okoliczności

na deśa-niyamo rājan
na kāla-niyamas tathā
vidyate nātra sandeho

viṣṇor nāmānukīrttane
kālo 'sti dāne yajñe ca
snāne kālo 'sti saj-jape
viṣṇuḥ saṅkīrttane kālo
nāsty atra pṛthivī-tale
(*Śrī-Hari-Bhakti-Vilāsa* 11. 206)

„O Królu! Jest to jednoznacznie stwierdzone, że czas i miejsce wykonywania *kīrtana* imion Śrī Viṣṇu nie jest brany pod uwagę. Zasady dotyczą dawania jałmużny, wykonywania *yajñi* i intonowania innych rodzajów *japa*. Jednak na tej planecie Ziemi takie względy nie dotyczą wykonywania *saṇkīrtana* imion Śrī Viṣṇu".

na deśa-niyamas tasmin
na kāla-niyamas tathā
nocchiṣṭādau niṣedho 'sti
śrī-harer nāmni lubdhaka
(*Śrī-Hari-Bhakti-Vilāsa* 11. 202,
cytat z *Viṣṇu-dharmottara*)

„O Łowco! Podczas intonowania *nāma-kīrtana* Śrī Hari nie mają żadnego znaczenia czas ani miejsce, jak również zakazy względem bycia w nieczystym stanie z powodu jedzenia, wydalania, itd.".

madhura-madhuram etan maṅgalaṁ maṅgalānāṁ
sakala-nigama-vallī-sat-phalaṁ cit-svarūpam
sakṛd api parigītaṁ śraddhayā helayā vā
bhṛguvara nara-mātraṁ tārayet kṛṣṇa nāma
(*Śrī-Hari-Bhakti-Vilāsa* 11.234, cytat z *Skanda-Purāṇa*)

„Śrī *Kṛṣṇa-nāma* jest najsłodszą ze słodkich i najpomyślniejszą z tych pomyślnych. Jest ona rozkwitającym pnączem, wiecznym i w pełni dojrzałym owocem *Bhāgavata*, jak i uosobieniem wiedzy, *cit-śakti*. O najlepszy z dynastii *Bhṛgu*! Nawet jeśli ktoś wypowie święte imię tylko raz z wiarą lub nieprzywiązaniem do świata materialnego (*helā*), jest on natychmiast wyzwolony z tego oceanu narodzin i śmierci!".

Nāma Saṅkīrtana jest **Sādhaną** (proces) & **Sādhyą** (cel) dla każdego

etan nirvidyamānānām
icchatām akuto-bhayam
yoginām nṛpa nirṇītaṁ
harer nāmānukīrtanam
(*Śrīmad-Bhāgavatam* 2.1.11)

„O Królu! Poprzedni *ācāryowie* ogłosili, iż następujący tekst jest *siddhāntą*: nieustanne intonowanie i pamiętanie imienia Śrī Hari jest zasadniczą *sādhaną* oraz *sādhyą* dla osób, które są obojętne w stosunku do zmysłowej przyjemności, a w szczególności dotyczy to wyłącznie zadedykowanych *bhaktów*, osób pragnących wyzwolenia, promocji do nieba, itd., a także samozadowolonych *yogīnów*".

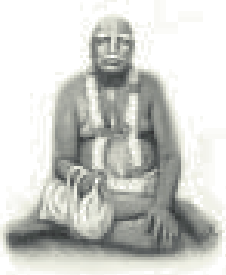

ŚRĪLA BHAKTIVINODA ṬHĀKURA O ŚRĪ HARI-NĀMIE

Ocean materialnej egzystencji jest niezwykle trudny do pokonania bez łaski Parameśvary. Prawdę mówiąc, jest to nie tyle trudne, co wręcz zupełnie niemożliwe. Pomimo iż *jīvy* stoją wyżej od materii, dzięki swojej naturze są słabe i zależne od Bhagavāna, który jest ich jedynym opiekunem, strażnikiem i wybawcą. *Jīva* jest *aṇu-caitanya*, czyli świadomą

istotą wielkości atomu. Jest ona sługą Parama-Caitanyi Bhagavāna, przy czym jest też od Niego zależna. Innymi słowy, Parama-Caitanya Bhagavān jest schronieniem dla wszystkich *jīv*. Ten świat materii jest stworzony przez *māyę*, dlatego pozycja *jīvy* nie jest różna od pozycji przestępcy w więzieniu. *Jīva* wędruje poprzez *saṁsārę* w wyniku jej opozycji przeciw Bhagavānowi. *Jīvy* przeciwne Bhagavānowi, nazywane są *baddha-jīvami* (uwarunkowane dusze), gdyż skute są łańcuchem *māyi*. Z kolei *jīvy*, które podążają za Bhagavānem, zostają uwolnione od *māyi*, i nazywane są *mukta-jīvami* (dusze wyzwolone). Ta różnica wynika z różnych uwarunkowań, w których znajdują się niezliczone *jīvy*. Stąd istnieje podział na *baddha-jīvy* i *mukta-jīvy*.

Poprzez wykonywanie *sādhany, baddha-jīva* osiąga łaskę Bhagavāna i w ten sposób staje się kwalifikowana do rozerwania potężnych łańcuchów *māyi*. Po długich rozmyślaniach, nasi wielcy *maharṣi* ustanowili trzy rodzaje *sādhany*: *karma, jñāna i bhakti*.

Varṇāśrama-dharma, *tapasyā, yajña, dāna*, *vrata* i *yoga* są wymienione w *śāstrach* jako gałęzie *karmy*, a ich rezultaty są szeroko opisane. Dzięki głębokiemu zrozumieniu wyraźnej natury tych rezultatów, ujawnione zostają główne skutki wykonywania *karmy*. Są to: 1) przyjemność na ziemskich planetach, 2) przyjemność na planetach niebiańskich, 3) wolność od choroby, 4) wiedza, że wielkie szczęście pojawi się dzięki wykonywaniu dobrej *karmy* [3]. Jeżeli odróżnimy czwarty skutek – wykonywanie dobrej *karmy* zakończy się olbrzymim powodzeniem – od trzech poprzednich, wydaje się, że skutki cieszenia się na planetach niebiańskich, cieszenia się na planetach ziemskich i wyleczenie z choroby, które *jīva* uzyskuje wykonując *karmę*, wszystkie są nietrwałe. Zostaną one zniszczone w kole czasu Śrī Bhagavāna. Niemożliwym jest stać się wolnym od więzów *māyi* osiągając takie rezultaty. Wręcz przeciwnie, pragnienie wykonywania więcej *karmy* jeszcze wzrośnie, a to doprowadzi do głębszego zniewolnictwa. Skutki dobrej *karmy* są bez znaczenia, jeśli *karma* nie jest wykonywana zgodnie z zasadami i przepisami *śāstr*.

[3] *Karma* jest definiowana jako określenie dla pracy, czy ogólnie czynności; pobożne osoby w czterech *varṇach* wykonują *karmę* pod wedyjskim przewodnictwem, która prowadzi do materialnej korzyści w tym świecie lub na wyższe planety po śmierci.

W związku z tym, *Śrīmad Bhāgavatam* (1.2.8) podaje:

dharmaḥ svanuṣṭhitaḥ puṁsāṁ
viṣvaksena-kathāsu yaḥ
notpādayed yadi ratiṁ
śrama eva hi kevalam

„Głównym celem *varṇāśrama-dharmy* jest uproszczenie życia osoby wykonującej swój naturalny obowiązek zawodowy tak, aby miała ona wystarczającą ilość czasu na słuchanie *hari-kathā*. Jeżeli jednak atrakcja do *hari-kathā* nie jest wzbudzona, wtedy wszystkie czynności religijne wykonywane zgodnie z *varṇāśrama-dharmą* nie będą niczym więcej, jak tylko ciężką, bezużyteczną pracą". Ocean materialnej egzystencji nie może być pokonany poprzez *karmę*. Wyjaśnię to krótko:
Jñāna także jest uważana za *sādhanę*, dzięki której osiągany jest wzniosły cel. Skutkiem *jñāny* jest *ātma-śuddhi* (oczyszczenie duszy). *Ātmā* (dusza) jest poza materią, lecz kiedy *jīva* zapomina o tej rzeczywistości i przyjmuje schronienie materii, zostaje ona zagubiona na ścieżce *karmy*.
Poprzez omawianie *jñāny*, ktoś może zrozumieć, iż nie składa się on z materii, ale że jest transcendentalny. Ten rodzaj *jñāny* powszechnie nazywany jest *naiṣkarmya* (samorealizacja). Na poziomie *naiṣkarmya*, *jīva* jest zdolna smakować tylko ograniczoną ilość szczęścia (*ānanda*). Ten etap nazywany jest także *ātmārāma* (w której znajduje się przyjemność w samym sobie, *ātmie*). Lecz gdy *jīva* zaczyna zdawać sobie sprawę ze swej wiecznej natury i smakuje swój związek z Kṛṣṇą, etap *naiṣkarmya*, czy *ātmārāma*, staje się kompletnie nieznaczący. Z tego powodu Devarṣi Nārada oznajmia w *Śrīmad Bhāgavatam* (1.5.12):

naiṣkarmyam apy acyuta-bhāva-varjitaṁ
na śobhate jñānam alaṁ nirañjanam

„Pomimo iż wiedza o samorealizacji jest wolna od wszelkich materialnych cech, to jeśli jest pozbawiona koncepcji o nieomylnej Osobie Boga, nie może zaspokoić ona serca".

Śrīmad-Bhāgavatam (1.7.10) także wspomina:

ātmārāmāś ca munayo
nirgranthā apy urukrame
kurvanty ahaitukīṁ bhaktim
itthaṁ-bhūta-guṇo hariḥ

„Parama-Caitanya Hari posiada jedną niezwykłą cechę: przyciąga On wszelkie rodzaje osób, które są *ātmārāma* - wolne od wszelkich rodzajów materialnych przywiązań, by zaangażować je w służbę dla Siebie".

Dlatego *jñāna* i *karma* mogą być nazywane gałęziami *sādhany* tylko wtedy, gdy *karma*, dzięki swoim skutkom, zapewnia wielkie szczęście w wykonywaniu pobożnych czynności na coraz wyższym poziomie, a potem *jñāna* wypiera bezużyteczną *karmę*. To wykonywanie dobrej *karmy* i odrzucenie impersonalnej *jñāny* zaprowadzi nas do *bhakti-sādhany*. *Jñāna* i *karma* same w sobie nie są uznane za gałęzie *sādhany* poza sytuacją, kiedy prowadzą nas do *bhakti*. Tylko i wyłącznie wtedy mają one jakieś znaczenie. Dlatego, tylko *bhakti* nazywana jest *sādhaną*. Gdy *karma* i *jñāna* prowadzą nas do *bhakti*, uznawane są one wtedy za *sādhanę*. W innym wypadku *bhakti*, dzięki swej naturze, uznawana jest za *svarūpę* (forma) *sādhany*.

Decyzja *Śrīmad-Bhāgavatam* (11.14.20) jasno to wyjaśnia:

na sādhayati māṁ yogo
na sāṅkhyaṁ dharma uddhava
na svādhyāyas tapas tyāgo
yathā bhaktir mamorjitā

> „*He* Uddhava! *Karma-yoga, sāṅkhya-yoga*, czy *varṇāśrama-dharma* nie mogą Mnie zadowolić, tak jak i studiowanie *Ved*, surowość życia i wyrzeczenia. Jedyne co Mnie może zadowolić, to praktykowanie czystej *bhakti*".

Praktykowanie *bhakti* jest jedynym sposobem na zadowolenie Bhagavāna. Nie ma żadnych innych środków. Istnieje dziewięć rodzajów *sādhana-bhakti*: *śravaṇa* (słuchanie), *kīrtana* (intonowanie), *smaraṇa* (pamiętanie), *arcana* (czczenie), *vandana* (modlenie się), *pādasevanam* (składanie pokłonów), *dāsya* (służba), *sakhya* (przyjaźń), i *ātmā-nivedana* (całkowite oddanie siebie). *Śravaṇa, kīrtana* i *smaraṇa* są podstawowymi gałęziami *sādhany*. Ich *sādhyą*, czyli celem, powinny być *nāma*, *rūpa*, *guṇa i līlā* Śrī Bhagavāna (Jego imię, forma, cechy i przygody). A z tych czterech, *śrī nāma* jest oryginalnym nasieniem (*bīja-svarūpa*). Stąd, zgodnie z *śāstrami, hari-nāma* jest korzeniem wszelkich praktyk religijnych.

harer nāma harer nāma
harer nāmaiva kevalam
kalau nāsty eva nāsty eva
nāsty eva gatir anyathā

(*Śrī-Bṛhan-Nāradīya-Purāna* 3.8.126)

„W Kali-yudze nie ma żadnego sposobu na wyzwolenie *jīvy*, prócz intonowania *hari-nāmy*".

Dzięki wyrazowi *kalau*, można zrozumieć, że pomimo iż nie ma takiej chwili kiedy *śrī hari-nāma* nie byłaby jedynym środkiem do osiągnięcia wyzwolenia, w erze Kali, od kiedy wszelkie *mantry* i praktyki stały się słabe, szczególnie właściwe jest przyjęcie schronienia tej wszechpotężnej *hari-nāmy*.

W związku z *hari-nāmą*, *Śrī Padma-Purāṇa* podaje:

nāma cintāmaṇiḥ kṛṣṇaś
caitanya-rasa-vigrahaḥ
pūrṇaḥ śuddho nitya-mukto
'bhinnatvān nāma-nāminoḥ

Śrīla Jīva Gosvāmī pisze w swoim komentarzu na temat powyższej *śloki*:

ekam eva sac-cid-ānanda–rasādi-rūpaṁ
tattvaṁ dvidhāvirbhūtam ity arthaḥ

„*Śrī-kṛṣṇa-tattva* jest niedualną formą wieczności, wiedzy i szczęścia (*advaya-sac-cid-ānanda-svarūpa*). On pojawił się w dwóch formach: (1) *nāmī*, forma *śrī-kṛṣṇa-vigraha* i (2) *nāma*, forma Jego imienia".

Esencją *tattvy* jest zrozumienie, że Kṛṣṇa jest *sarva-śaktimān*, posiadaczem wszelkich mocy (*sarva-śaktimān*). Wspaniałość najwyższego *puruṣa* odzwierciedla się w nadzwyczajności Jego *śakti*. *Śakti* Kṛṣṇy przyjmuje Jego schronienie, odsłania Go jako swoje źródło i bez niej nikt nie może Go zrozumieć. Dzięki jej mocy objawiana jest forma Kṛṣṇy i możliwe jest spotkanie się z Nim (*darśana*), a jej siła przywoływania sprawia, że na języku manifestuje się święte imię, które obdarza najwyższym celem życia i transcendentalnym szczęściem (*cintāmaṇi-svarūpa*). W ten sposób *kṛṣṇa-nāma* jest *cintāmaṇi-svarūpą*, *kṛṣṇa-svarūpą* i *caitanya-rasa-svarūpą*. Po prostu, poprzez intonowanie imienia Śrī Kṛṣṇy, *kṛṣṇa-rasa* spontanicznie pojawia się w głębi serca. *Nāma* jest kompletna sama w sobie. To oznacza, że nie polega ona na konstrukcji *mantr*, takich jak *kṛṣṇāya*, czy *nārāyaṇāya*, które są utworzone dzięki kombinacji imion. *Nāma* jest zawsze transcendentalna – niepozbawiona życia, tak jak się to dzieje w przypadku materialnych sylab. Tylko *nāma* jest *caitanya-rasą*. *Nāma* jest wiecznie wyzwolona. Nie może ona być wytworzona przez materialny język. Jedynie osoba, która zasmakowała słodyczy *nāmy*, może zrozumieć to wyjaśnienie. Jeśli ktoś myśli, że *nāma* jest pozbawiona życia i ma swe źródło w materii, wówczas odczuwa brak satysfakcji z takiego wyjaśnienia i obnaża w ten sposób brak kwalifikacji, aby smakować *caitanya-rasę*.

Ktoś może powiedzieć, że *nāma*, którą bezustannie intonujemy, jest zależna od materialnych sylab, więc jak można mówić, że *nāma* jest wiecznie wyzwolona i nie jest materialnym przedmiotem? Śrīla Rūpa Gosvāmī odpowiada na tą niekorzystną opinię w następujący sposób:

ataḥ śrī-kṛṣṇa-nāmādi na bhaved grāhyam indriyaiḥ
sevonmukhe hi jihvādau svayam eva sphuraty adaḥ

(*Śrī-Bhakti-Rasāmṛta-Sindhu,* Eastern Division 2/109)

„Materialne zmysły mogą dostrzec materialny przedmiot. *Kṛṣṇa-nāma* jest transcendentalna, dlatego nigdy nie może zostać dostrzeżona przez materialne zmysły. *Nāma*, która początkowo manifestuje się na języku jest jedynie skutkiem *sphūrti* – drganie transcendentalnych zmysłów duszy. Ale w czasie, gdy transcendentalny (*aprākṛta*) język duszy wypowie *kṛṣṇa-nāma, parama-tattva* pojawia się na materialnym (*prākṛta*) języku i zaczyna tańczyć. Kiedy *aprākṛta-rasa* opanowuje zmysły, *bhakta* ze szczęścia (*ānanda*) wybucha śmiechem, płacze i lamentuje z uczucia (*sneha*), a także tańczy z miłości (*prīti*). W ten sposób poprzez język, *śrī kṛṣṇa-nāma-rasa* przenika go całkowicie".

Nāma praktykowana w czasie *sādhany*, jest jedynie *chaya-nāma*, czyli cieniem *nāmy* lub *nāmābhāsy* (intonowanie zakryte chmurą ignorancji i *anarth*). To nie jest rzeczywiste imię. Nieustanne intonowanie *nāmābhāsy* w końcu rozwinie się w smak dla *aprākṛta-nāmy*. Dowodem na to, że tak się dzieje są przykłady z życia Vālmīki'ego, czy Ajāmili.

Jīva nie posiada smaku do *nāmy* z powodu jej obraz. Kiedy *jīva* intonuje *kṛṣṇa-nāmę* bez obraz, wtedy *caitanya-rasa-vigraha* (w pełni świadomy rezerwuar wszelkiej przyjemności) transcendentalna *śrī hari-nāma* osobiście manifestuje się w jej sercu. W tym czasie jej serce staje się radosne, strumienie łez płyną z jej oczu, a symptomy *sāttvika* ekstazy pojawiają się na jej ciele. Tak więc *Śrīmad-Bhāgavatam* (2.3.24) opisuje:

tad aśma-sāraṁ hṛdayaṁ batedaṁ
yad-gṛhyamāṇair hari-nāma-dheyaiḥ
na vikriyetātha yadā vikāro
netre jalaṁ gātra-ruheṣu harnaś

„Gdy *jīva* intonuje *hari-nāma*, manifestują się następujące symptomy: doświadcza ona zmiany serca, łzy płyną jej z oczu, a włosy jeżą się na ciele. Jeżeli pomimo intonowania *kṛṣṇa-nāmy* ktoś nie doświadcza żadnego z tych symptomów, należy zrozumieć, iż jego serce stało się bardzo twarde z powodu obraz".

Podstawowym obowiązkiem *sādhaki* jest intonowanie *hari-nāma* bez obraz. Dlatego koniecznym jest wiedzieć, ile istnieje rodzajów obraz, by uchronić się przed popełnianiem ich.

Obrazy wobec świętego imienia

Śāstra wymienia dziesięć obraz w stosunku do *hari-nāmy*:

1) Bluźnić przeciwko bhaktom i osobom świętym.
2) Uważać półbogów, takich jak Pan Śiva za równych Bhagavānowi lub że są od Niego niezależni.
3) Być nieposłusznym wobec Śrī Guru, który ujawnia prawdę o hari-nāmie.
4) Krytykować sat-śāstrę, która opisuje chwały hari-nāmy.
5) Uważać, że chwały hari-nāmy są przejaskrawione.
6) Uważać, że znaczenia hari-nāmy ujawnione w śāstrach są wymyślone, czyli innymi słowy sądzić, iż imiona kṛṣṇa, rāma itd. są produktem wyobraźni.
7) Popełniać grzeszne czynności na mocy intonowania hari-nāmy.
8) Zrównywać intonowanie hari-nāmy z pobożnymi, materialnymi czynnościami polecanymi przez dział karma-kāṇḍa w *Vedach*.
9) Uczyć wiarołomne osoby o chwałach hari-nāmy.
10) Nie mieć wiary w śrī kṛṣṇa-nāmę pomimo słuchania o Jej chwałach.

1) Obrażanie bhaktów i osób świętych.

Osoba popełnia obrazę w stosunku do *hari-nāmy*, jeśli nie wierzy ona w świętych *bhaktów* i bluźni przeciwko *mahājanom*, których charaktery są bez skazy. Tak więc, ten kto przyjmuje *hari-nāmę*, najpierw musi odrzucić całym swoim sercem tendencję do okazywania braku szacunku, czy lekceważenia jakiegokolwiek Vaiṣṇavy. Jeżeli przyjdą wątpliwości co do czynności jakiegoś Vaiṣṇavy, powinno spytać się o przyczynę tego zachowania i unikać krytykowania go. Naszym podstawowym obowiązkiem jest mieć wiarę (*śraddhā*) w *sādhu*.

2) Uważanie półbogów, takich jak Pan Śiva za równych Bhagavānowi lub że są od Niego niezależni.

Uważanie półbogów takich jak Pan Śiva za nieróżnych od Bhagavāna jest *nāmāparādhą*. *Bhagavat-tattva* jest jedna. Półbogowie, tacy jak Pan Śiva nie są niezależni od autorytetu Śrī Bhagavāna, ani też nie są od niego oddzielni. Jeżeli ktoś honoruje półbogów takich jak Śiva jako *guṇāvatāry*, czy jako *bhaktów* Bhagavāna, nie stworzy on wtedy błędnego wyobrażenia, że są oni od Niego niezależni. Ci, którzy uważają Mahādevę (Śivajī) za niezależnego i odrębnego półboga oraz czczą go razem z Viṣṇu, nie honorują oni właściwie prawdziwej chwały Mahādevy, który jest najlepszym spośród Vaiṣṇavów. Wtedy obrażają oni obojga, Viṣṇu i Śivę. Ci, którzy intonują *hari-nāmę*, powinni odrzucić ten rodzaj błędnego przekonania.

3) Bycie nieposłusznym wobec Śrī Guru, który ujawnia prawdę o harināmie.

Nieposłuszeństwo wobec Śrī Gurudeva jest *nāmāparādhą*. Ten, kto przekazuje najwznioślejsze nauki o *nāma-tattvie*, powinien być przyjęty za

ācāryę i za osobę najdroższą Bhagavānowi. Silną wiarę w *hari-nāma* można rozwinąć poprzez rozwijanie oddanej *bhakti* dla Śrī Guru.

4) Krytykowanie sat-śāstr, które opisują chwały hari-nāmy.

Nikt nigdy nie powinien bluźnić przeciw prawdziwym *śāstrom*. Objawione *śāstry*, takie jak *Vedy*, opisują *bhagavata-dharmę* oraz wyszczególniają znaczenie *śrī nāmy*. Dlatego oczernianie *śāstr* jest obrazą wobec świętego imienia. Chwały *hari-nāmy* są opisane w całych *Vedach*.

vede rāmāyane caiva
purańe bhārate tathā
ādāv ante ca madhye ca
hariḥ sarvatra gīyate

(*C.c. Ādi-līlā* 7.131)

„Jak ktoś może rozwinąć miłość do *hari-nāmy*, jeżeli zniesławia autentyczne pisma święte, *śāstry*? Niektórzy ludzie uważają, że opisy *śāstr* o znaczeniu *hari-nāmy* są jedynie przechwałkmi. Intonowanie *hari-nāmy* z takim nastawieniem jest *nāmāparādhą*, a ci, którzy tak robią, nigdy nie osiągną żadnego konkretnego rezultatu. Wnioskują oni, iż *śāstry* bezpodstawnie wysławiają chwały *hari-nāmy*, tak samo jak błędnie wychwalają *karma-kāņdę*, żeby tylko ludzie rozwinęli do niej smak. Ci, którzy myślą w ten sposób są nieszczęśnikami. Z drugiej strony *Śrīmad Bhāgavatam* (2.1.11) opisuje wiarę szczęśliwych osób:

etan nirvidyamānānām
icchatām akuto-bhayam
yoginām nṛpa nirņītaṁ
harer namānukīrtanam

„*Yogīn,* który jest nieprzywiązany do świata matrialnego, pragnący wolności od strachu, uważa za swój podstawowy obowiązek intonowanie *hari-nāma*. Osoby posiadające taką wiarę mogą osiągnąć prawdziwy rezultat *hari-nāmy*".

5) Uważanie chwał hari-nāmy za przejaskrawione.

Niektórzy ludzie nie rozumieją różnicy pomiędzy *namabhasą* (cień świętego imienia), a *nāmą* (czyste imię). Wierzą oni, że *nāma* jest jedynie połączeniem sylab, które z pewnością przyzna rezultaty bez względu na to, czy ktoś ma wiarę czy nie. Takie osoby biorą za przykład życie i charakter Ajāmili cytując jako dowód *Śrīmad Bhāgavatam* (6.2.14):

sāṅketyaṁ pārihāsyaṁ vā
stobhaṁ helanam eva vā
vaikuṇṭha-nāma-grahaṇam
aśeṣāgha-haraṁ viduḥ

„Ktoś, kto intonuje *hari-nāma*, natychmiast zostaje uwolniony od reakcji swoich niezliczonych grzechów, nawet jeśli intonuje pośrednio (wskazując na coś innego), z żartem, dla muzycznej rozrywki czy lekceważąco. Taki jest wniosek wszystkich uczonych w *śāstrach* mędrców".

6) Uważanie, że znaczenia hari-nāmy ujawnione w śāstrach są wymyślone, czyli innymi słowy sądzenie, iż imiona kṛṣṇa, rāma itd. są produktem wyobraźni.

Poprzednio *hari-nāma* została opisana jako *caitanya-rasa-vigraha*, która nie może zostać dostrzeżona przez materialne zmysły. To dowodzi temu, iż niemożliwym jest osiągnięcie rezultatów intonowania, gdy ktoś popełnia *nāmāparādha*. Ten, kto intonuje bez wiary, nie osiągnie rezultatu intonowania; raczej po paru dniach zdobędzie troszkę wiary w *nāmę*. Wiarołomne osoby, które wierzą, że *nāma* jest gałęzią *karma-kāṇḍy*, szerzą ideę, iż *nāma* jest jedynie materialną sylabą, równą innym imionom. Tak naprawdę są oni uwarunkowanymi duszami i *nāmāparādhī*. Vaiṣṇavowie ściśle starają się unikać tej obrazy.

7) Popełnianie grzesznych czynności na mocy intonowania hari-nāmy.

Niektórzy wierzą, że poprzez przyjęcie schronienia *hari-nāmy*, zdobyli oni tanie remedium na rezultaty ich wszystkich grzechów. Mając taki pogląd, myślą oni, że mogą kraść, oszukiwać, czy działać nielegalnie, a następnie będą intonować *hari-nāma*, by wykorzenić swe złe uczynki lub przeciwdziałać ich skutkom. Osoba, która myśli w ten sposób, z pewnością jest *nāmāparādhī* (osoba obrażająca *nāmę*). Ktoś, kto choć raz zasmakował w transcendentalnej słodyczy *hari-nāmy*, już nigdy nie będzie przywiązany do tymczasowych, materialnych czynności.

8) Zrównywanie intonowania hari-nāmy z pobożnymi, materialnymi czynnościami polecanymi przez dział karma-kāṇḍa w *Vedach*.

Niektórzy wierzą w pobożne czynności (*karma*), takie jak odprawianie *yajñi*, dawanie dotacji na cele dobroczynne, zachowywanie się zgodnie z *dharmą*, czy odwiedzanie świętych miejsc. Takie osoby także włączają w pobożne czynności intonowanie *nāmy*, dlatego też są *nāmāparādhī*. *Nāma* jest zawsze transcendentalna, podczas gdy wszystkie pobożne czynności są materialne. Dlatego pobożne czynności są obce wobec *nāmy*. Jeśli ktokolwiek uważa, że *nāma* jest równa pobożnym czynnościom, staje się obojętny wobec *nāmy* i nie może smakować jej słodyczy (*nāma-rasa*). Istnieje różnica pomiędzy diamentami, a szkłem. Podobnie, istnieje ogromna różnica pomiędzy *hari-nāmą*, a pobożnymi czynnościami.

9) Uczenie wiarołomnch osób o chwałach hari-nāmy.

Jeżeli ktoś naucza osobę bez wiary o *hari-nāmie* i daje jej *mantrę*, także jest *nāmāparādhī*. Bezużyteczne jest rzucanie pereł pomiędzy świnie. Będzie to obrazą i brakiem szacunku wobec pereł, nie mówiąc, że może niepokoić samą swinię. Podobnie, w najwyższym stopniu niewłaściwe jest dawanie instrukcji o *nāmie* osobie bez wiary. Należy najpierw postarać się rozwinąć jej wiarę, a potem nauczać o *hari-nāmie*. Ci, którzy zachowują się jak *guru* i dają instrukcje o *hari-nāmie* osobom bez wiary, z pewnością upadną – ponieważ popełniają *nāmāparādhę*.

10) Nierozwijanie wiary w śrī kṛṣṇa-nāmę pomimo słuchania o Jej chwałach.

Jeżeli ktoś nie ma całkowitej wiary w *hari-nāmę*, pomimo słuchania o jej wielu chwałach i jeżeli wciąż jest przywiązany lub zależny od *sādhan*, takich jak *karma*, *jñāna*, czy *yoga*, taka osoba jest *nāmāparādhī*.

Wobec powyższego, *hari-nāma* nie pojawi się, jeżeli nie będziemy unikać *nāmāparādh*.

Widząc cierpienia *jīvy*, wybawca Kali-yugi, Śrī Caitanya Mahāprabhu naucza nas ze współczującym sercem:

tṛṇād api sunīcena
taror iva sahiṣṇunā
amāninā mānadena
kīrtanīyaḥ sadā hariḥ

(*Śrī Śikṣāṣṭaka*: 3)

„Uważając siebie za bardziej upadłego od słomy na ulicy, będąc bardziej tolerancyjnym niż drzewo, nie przyjmując zaszczytów, lecz honorując wszystkich innych, *jīva* staje się kwalifikowana do intonowania *hari-nāmy*".

Główne znaczenie tej *śloki* jest takie, że należy intonować *hari-nāma* z czystym nastawieniem. Ktoś, kto uważa siebie za niższego i bardziej upadłego od kogokolwiek, nigdy nie krytykuje *sādhu*, ani nie lekceważy półbogów, takich jak Pan Śiva uważając ich za niezależnych od Pana Krsny. Nigdy nie lekceważy *guru*, nie bluźni przeciw prawdziwym *śāstrom*, nie wątpi w chwały *hari-nāmy*. Nie powiązuje fałszywych spekulacji z chybionymi argumentami, by przyrównać *nirguṇa-brahmę* (bezosobowy *brahman*) z imieniem 'Hari', ani nie popełnia obraz na mocy *nāmy*. Nie twierdzi, iż pobożne czynności są równe z *hari-nāmą*. Nigdy

też nie daje *hari-nāmy* osobom bez wiary, przy czym sam nie posiada nawet cienia wątpliwości w *nāmę*. Nieustannie stara się być z dala od dziesięciu rodzajów *nāmāparādh*. Nigdy nie podąża za tymi, którzy drwią lub są wrodzy wobec *nāmy*. Pomimo iż działa dla całego świata, nie posiada on żadnego fałszywego ego bycia cieszącym się i sprawcą. Postrzegając siebie jako sługę świata, działa dla dobra wszystkich. Gdy taka kwalifikowana osoba intonuje *hari-nāma*, usytuowany w głębi jej serca świat duchowy promieniuje transcendentalnym światłem trzymając ciemność *māyi* z daleka. Dlatego, o *mahātmowie*, nieustannie praktykujcie *hari-nāma-kīrtana* bez obraz. Nie ma żadnej innej bezpiecznej przystani dla *jīvy* oprócz *hari-nāmy*.

Próba uratowania siebie przed utonięciem w tym oceanie materialnej egzystencji poprzez przyjęcie schronienia *jñāny* i *karmy*, jest tak samo bezcelowa jak poleganie na kawałku słomy, podczas pokonywania bezkresnego oceanu. Dlatego należy bezpiecznie usytuować się w potężnej łodzi *mahā-mantry* i w ten sposób z łatwością pokonać pełen cierpień ocean egzystencji materialnej.

Słownik

A

Adhibhautika – Cierpienie spowodowane przez inne żywe istoty.

Adhidaivika – Nieszczęścia spowodowane przez półbogów, takie jak anomalie pogodowe.

Adhyātmika – Nieszczęścia spowodowane przez umysł i ciało.

Avatāra – Dosłownie oznacza "tego, który zstępuje"; częściowo lub w pełni upełnomocniona inkarnacja Śrī Bhagavāna, tak jak jest to opisane w pismach wedyjskich. A*vatāra* zstępuje ze świata duchowego do materialnego wszechświata w określonym celu.

B

Bhagavān – Najwyższa Osoba Boga; "Słowo *bhagavat* jest użyte do opisania Najwyższej Duchowej Całości, Tego, który posiada wszelkie bogactwa i który jest w pełni czysty oraz jest przyczyną wszystkich przyczyn" (*Viṣṇu Purāṇa* 6.5.72–4).

Bhajana – (1) Podstawa etymologiczna słowa *bhaj* szczególnie odnosi się do *sevy*, czyli służby (2) Duchowa praktyka, w szczególności słuchanie, intonowanie, pamiętanie i medytowanie o świętym imieniu, formie, cechach i przygodach Śrī Kṛṣṇy.

Bhakta – Osoba służąca z oddaniem Najwyższemu Panu.

Bhakti – (1) Zaczerpnięte ze słowa *bhaj* (służyć) (2) *Bhakti* to wykonywanie czynności jedynie z intencją sprawienia przyjemności Najwyższemu Panu, są one wykonywane w przychylnym nastroju, wypełniane z miłością i pozbawione jakichkolwiek innych pragnień oraz nie są okryte przez pracę dla rezultatów, czy wiedzę opartą na domysłach (*Bhakti-rasāmṛta-sindhu*, 1.1.12).

Brahmā – Pierwsza istota stworzona we wszechświecie. Pod kierownictwem Śrī Viṣṇu, stwarza on wszystkie formy życia, a także kieruje siłą pasji.

Brāhmaṇa – (1) Ten, który zrealizował *brahma*, Najwyższego Ducha, znany jest jako *brāhmaṇa* (2) Jedna z czterech *varṇ,* czy podziałów społecznych w systemie *varṇāśrama*; kapłan lub nauczyciel.

Brahma-Madhva-Gauḍīya-Vaiṣṇava sampradāya – Istnieją cztery autentyczne sukcesje uczniów, które wnoszą do tego świata oryginalne przesłanie Boga: Brahmā, Rudra, Sanaka i Śrī. W Kali-yudze, Śrī Madhvācārya jest głównym reprezentantem linii sukcesji uczniów, na czele której stoi Pan Brahmā. Gauḍīya Vaiṣṇavowie, którym przewodzi Śrī Caitanya Mahāprabhu, należą do tej *sampradāyi*.

C

Caitanya Mahāprabhu – Najwyższy Pan Śrī Kṛṣṇa w nastroju wielbiciela. Ponad pięćset lat temu pojawił się On w Navadvīpa w Zachodnim Bengalu, aby szerzyć miłość do Najwyższego Pana Kṛṣṇy poprzez intonowanie świętego imienia. Jest On także znany jako Śrī Caitanya, Śrīman Mahāprabhu, Gaura, Gauracandra, Gaurahari, Gaura-kiśora, Gaurāṅga, Gaurasundara, Kṛṣṇa Caitanya, Nimāi Paṇḍita, Śacīnandana i Viśvambhara.

D

Darśana – Ujrzenie, spotkanie, odwiedzenie (bóstwa, świętego miejsca lub wzniosłego Vaiṣṇavy).

Dharma – Od podstawy etymologicznej słowa *dhṛ* – utrzymywać; dlatego, *dharma* – to, co utrzymuje; (1) Czyjaś naturalna, charakterystyczna funkcja (np., cechą ognia jest dawać ciepło i światło) (2) Naturalna i wieczna funkcja duszy, aby kochać Śrī Kṛṣṇę (3) Ogólnie religia (4) Zalecane w pismach socjo-religijne obowiązki mające na celu wzniesienie kogoś do poziomu *bhakti*.

Dīkṣā – Inicjacja od mistrza duchowego, podczas której mistrz przekazuje duchową wiedzę (*divya-jñāna*) uczniowi i usuwa wszystkie grzechy.

Dvāpara-yuga – Trzecia z czterech wieków opisanych w *Vedach*; wiek poprzedzający Kali-yugę. W Dvāpara-yudze ludzie osiągali doskonałość poprzez właściwe czczenie Bóstwa Pana.

G

Guru-paramparā – Osoby w sukcesji uczniów, które osiągnęły doskonałość i otrzymały duchową wiedzę od prawdziwego mistrza duchowego.

H

Hlādinī-śakti – Energia przyjemności Najwyższego Pana.

J

Jñāna – (1) Ogólnie wiedza (2) Wiedza prowadząca do impersonalnego wyzwolenia.

Jīva – Wieczna, indywidualna żywa istota.

K

Kali-yuga – Obecny wiek kłótni i hipokryzji, który rozpoczął się w 3102 roku przed naszą erą, dzień w którym Śrī Kṛṣṇa odszedł z tej Ziemi do Swojej siedziby. Trwa on przez 432,000 lat, z których minęło już ponad 5000.

Kṛṣṇa-rasa – Transcendentalna słodycz czerpana z relacji z Śrī Kṛṣṇą.

Karma – (1) Praca przypisana przez *Vedy* (2) Ogólnie czynność (3) Pobożna czynność, której owocem są materialne korzyści w tym świecie lub na wyższych planetach po śmierci.

Karma-kāṇḍa – Dział w *Vedach*, który nawiązuje do ceremonii i rytuałów ofiarnych odbywanych w celu osiągnięcia korzyści materialnej lub wyzwolenia.

Kīrtana – Najważniejsza odnoga dziewięciostopniowego systemu służby oddania, która składa się z: (1) wspólnego śpiewania świętych imion Śrī Kṛṣṇy; (2) głośnego, indywidualnego intonowania świętego imienia; lub (3) ustnego opisywania chwał imion, form, cech, wielbicieli i przygód Śrī Kṛṣṇy.

Kṣatriya – Druga z czterech *varṇ*, lub kast, w systemie *varṇāśrama*, która odnosi się do zarządcy lub wojownika. Dosłownie, *kṣi* – zniszczenie; *tṛ* – wyzwolenie.

M

Mahā-bhāgavata – Czysty wielbiciel Bhagavāna na najwyższym etapie życia duchowego, który jest ekspertem w literaturze wedyjskiej posiadający pełną wiarę w Śrī Kṛṣṇę oraz mogący wyzwolić cały świat.

Mantra – Dosłownie, *man* – umysł; *tra* – wyzwolenie; duchowa, dźwięczna wibracja, która wyzwala umysł z materialnego uwarunkowania i iluzji; wedyjski hymn, modlitwa lub intonacja.

Māyā – materialna, zwodnicza energia Pana.

Nāma – (1) Imię (2) Święte imię Kṛṣṇy, które jest Nim Samym. *Nāma* jest obdarzony wszystkimi mocami, a także cechami, prafernaliami, otoczeniem, przygodami, transcendentalną siedzibą itd. Śrī Kṛṣṇy.

Nāmābhāsa – Cień świętego imienia; etap intonowania, w którym zostaje się oczyszczonym z grzechów i obraz, lecz nie osiągnęło się jeszcze czystego intonowania.

Nārada – Wielki mędrzec spośród półbogów. Dosłownie, *nāra* – Bóg; *dā* – ten, który daje.

Nārāyaṇa – *Nāra* – ludzkość; *ayana* – schronienie; schronienie dla ludzkości; Czteroręka ekspansja Kṛṣṇy i bogaty Pan Vaikuṇṭh.

P

Prema – Transcendentalna miłość do Śrī Kṛṣṇy, która jest niezwykle skoncentrowana i całkowicie roztapia serce.

R

Rasa – Duchowa przemiana serca, kiedy doskonały etap miłości do Kṛṣṇy zamienia się w roztapiające serce emocje poprzez połączenie różnych rodzajów transcendentalnych uniesień.

Rāsa-līlā – Doskonała i nieskazitelna rozrywka tańca Najwyższego Pana Śrī Kṛṣṇy z wieloma *gopī*.

Rasa-tattva – Fundamentalna prawda o transcendentalnej słodyczy.

S

Sādhana – Przyjęta metoda na osiągnięcie konkretnego celu.

Sādhya – Cel dla którego ktoś przyjmuje właściwą dla osiągnięcia tego celu praktykę.

Sampradāya – Proces lub ścieżka, która doskonale i w pełni obdarza Najwyższą Absolutną Prawdą; linia myśli filozoficznej. Autentyczna *sampradāya* przekazuje niezmienioną doktrynę od jednego nuczyciela do kolejnego.

Sannyāsa – Wyrzeczony porządek, czwarty etap życia w systemie *varṇāśrama*.

Satya-yuga – Pierwszy z czterech cyklicznych wieków płynącego czasu wszechświata. Satya-yuga charakteryzuje się moralnością, wiedzą i religią. Jest znana jako złoty wiek, kiedy ludzie żyli sto tysięcy lat, a trwa ona 1,728,000 lat świetlnych.

Sukṛti – Duchowa zasługa.

Svarūpa – (1) Wewnętrzna natura, wrodzona tożsamość (2) Wieczna, zasadnicza natura i własna tożsamość, która jest realizowana na poziomie transcendentalnej, ekstatycznej miłości.

T

Tattva – Fundamentalna prawda. Prawda nawiązująca do *bhakti* jest znana jako *bhakti-tattva*.

Tretā-yuga – Druga z czterech *yug*: Satya, Tretā, Dvāparā i Kali.

U

Upaniṣady – 108 głównych, filozoficznych rozpraw, które pojawiają się w *Vedach*.

V

Vaiṣṇava – Dosłownie, "ten, czyją naturą jest Viṣṇu". Innymi słowy, „ten, w czyim sercu i umyśle spoczywa tylko Viṣṇu lub Kṛṣṇa"; wielbiciel Śrī Kṛṣṇy lub Viṣṇu.

Vṛndāvana – Najwyższa siedziba Pana Kṛṣṇy, w której przeżywa On Swoje przygody, podobne do ludzkich.

Varṇāśrama-dharma – *varṇa* oznacza "porządek społeczny", a *āśrama* znaczy "miejsce duchowego schronienia". Do Varṇ, czy podziałów zawodowych zalicza się *brāhmaṇów* – klasa kapłanów, *kṣatriyów* – zarządcy i wojownicy, *vaiśyów* – rolnicy i kupcy oraz *śūdrów* – ludzi służących wyżej wymienionym varṇom. Do *Āśramów*, czy etapów życia duchowego zalicza się *brahmacārīnów* – uczniowie żyjący w celibacie, *gṛhastów* – osoby w stanie małżeńskim, *vānaprasthów* – osoby na emeryturze i *sannyāsinów* – osoby w wyrzeczonym porządku życia.

Varṇy – Patrz *varṇāśrama-dharma*.

Veda – Wiedza, lub cztery podstawowe księgi o wiedzy sporządzone przez Śrīla Vyāsadevę, mianowicie *Ṛg Veda*, *Sāma Veda*, *Atharva Veda* i *Yajur Veda*.